

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Diplomová práce

**Pracovní příležitosti a životní podmínky na venkovské
obci**

Bc. Michaela Kabelová

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Michaela Kabelová

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Hradec Králové

Název práce

Pracovní příležitosti a životní podmínky na venkovské obci

Název anglicky

Job opportunities and living conditions in a rural village

Cíle práce

Cílem práce je zhodnotit pracovní příležitosti a životní podmínky obyvatel v konkrétní obci a navrhnout doporučení na zlepšení.

Metodika

Teoretická část bude zaměřena na definování současného venkova, vymezení souvislostí v rámci Evropské unie, přiblížení činnosti Místních akčních skupin a Místních akčních plánů. Dále budou nastíněny životní podmínky s ohledem na současné složení obyvatel venkova a uvedeny důvody stěhování z měst na venkov a naopak.

Praktická část představí vybranou obec, včetně jejího vývoje. Následně bude provedeno dotazníkové šetření. Na základě výsledků budou vytvořeny závěry a budou zhodnoceny pracovní příležitosti a životní podmínky v konkrétní obci. Závěry budou zahrnovat případné náměty na zlepšení.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

pracovní příležitosti, životní podmínky, obec, venkov, Provodov – Šonov

---

Doporučené zdroje informací

BĚLOHLÁVKOVÁ, Lucie. Zachování venkova a možnosti jejich vývoje. Plzeň. 2013. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. Katedra veřejné správy

BINEK, Jan; SVOBODOVÁ, Hana a kol. Synergie v rozvoji venkova-aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno: GaREP, spol. s r.o, 2009, ISBN 978-80-904308-0-8.

JÁNSKÝ, Zdeněk. Provodov – Šonov, aneb, Jak se žilo pod Dobenínem. Provodov – Šonov: Obecní úřad, 2003. ISBN 80-239-2142-8

POSPĚCH, Pavel a kol. Vynalézání venkova v ČR po roce 1989. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2014, ISBN 978-80-7325-353-0.

Rozvoj venkova v Královéhradeckém kraji v letech 2000 až 2006. Hradec Králové: Český statistický úřad, 2007. Souborné informace. ISBN 978-80-250-1633-6

Venkov, typologie venkovského prostoru, Radim Perlín, 1998, <http://web.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/perlin.pdf>

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lenka Gotthardová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra řízení

Elektronicky schváleno dne 22. 3. 2023

doc. Ing. Ladislav Pilař, MBA, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 23. 3. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Pracovní příležitosti a životní podmínky na venkovské obci" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.03. 2023 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Lence Gotthardové, CSc. za její vedení, připomínky a cenné rady při zpracování diplomové práce. Dále také děkuji rodině a svým blízkým za jejich podporu při psaní diplomové práce i během celého studia.

Pracovní příležitosti a životní podmínky na venkovské obci

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na pracovní příležitosti a životní podmínky na venkově, přesněji v obci Provodov-Šonov, která se nachází ve východních Čechách. Práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické. Cílem bylo analyzovat současný život na venkově a posoudit stav stávající infrastruktury. Vyhodnocení probíhalo na základě dotazníkového šetření. Většina otázek byla uzavřeného a polouzavřeného typu, který vyžaduje minimum času na vyplnění ze strany respondentů. Zbytek otázek tvořily matice otázek, které umožňují více různých odpovědí se stejnou proměnnou, a seřazení položek podle důležitosti, se kterou na ní pohlíží respondent. Výsledky ukazují, že se většina obyvatel této konkrétní obce již dokázala vyrovnat s propadem pracovních příležitostí spojeným se zániky zemědělských družstev, a i za cenu delšího dojíždění jsou schopni získat a udržet si práci. Dalším překvapivým zjištěním je absence dříve tradičních početných domácností a zdůraznění jiných pozitiv života na venkově než předpokládané mezilidské vztahy. V závěru jsou formulovány konkrétní směry, kterými by představitelé této obce měli jít, aby si nadále udrželi podporu obyvatel a zajistili perspektivní rozvoj.

Klíčová slova: pracovní příležitosti, životní podmínky, obec, venkov, Provodov-Šonov

Job opportunities and living conditions in a rural village

Abstract

This diploma thesis is focused on job opportunities and living conditions in the countryside, more specifically in the village Provodov-Šonov, which is located in eastern Bohemia. The thesis is divided into two parts - theoretical and practical. The aim was to analyze the current life in the countryside and assess the state of the existing infrastructure. The evaluation was based on a questionnaire survey. Most of the questions were of the closed and semi-closed type, which require a minimum of time to be completed by the respondents. The rest of the questions consisted of question matrices that allow for multiple different answers with the same variable and ranking the items according to the importance the respondent views it. The results show that most of the residents of this particular village have already been able to cope with the drop in employment opportunities associated with the demise of agricultural cooperatives, and even at the cost of a longer commute, they are able to get and keep a job. Another surprising finding is the absence of previously traditional large households and the emphasis on other positives of rural life than the expected interpersonal relationships. In the conclusion, specific directions are formulated in which the representatives of this municipality should go in order to continue to maintain the support of the residents and ensure perspective development. In the conclusion, specific directions are formulated in which the representatives of this village should go in order to continue to maintain the support of the residents and ensure perspective development.

Keywords: job opportunities, living conditions, village, countryside, Provodov-Šonov

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika.....	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska.....	13
3.1 Venkov.....	13
3.1.1 Definice venkova.....	13
3.1.2 Základní pojmy.....	14
3.1.3 Vymezení venkova	15
3.1.4 Český venkov	16
3.1.5 Typologie venkovského prostoru v České republice podle Perlína	17
3.2 Regionální politika EU a ČR	18
3.3 Rozvoj venkova	18
3.3.1 Program rozvoje venkova ČR 2007-2013	19
3.3.2 Program rozvoje venkova ČR 2014–2020	22
3.3.3 Místní akční skupina (MAS)	23
4 Vlastní práce.....	28
4.1 Provodov – Šonov.....	28
4.1.1 Občanské vybavení a služby	29
4.1.2 Vzdělávání	30
4.1.3 Společenský život a spolky	30
4.1.4 Pracovní příležitosti.....	36
4.1.5 Hlavní rozvojové směry obce Provodov – Šonov na období 2015–2025	37
4.2 Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují (MAS MUM).....	39

4.2.1	Strategie na období 2021-2027	41
4.2.2	Místní akční plán rozvoje vzdělávání MAP III pro ORP Jaroměř	42
4.3	Dotazníkové šetření	43
4.3.1	Výstupy dotazníkového šetření	44
5	Výsledky a diskuse.....	80
5.1	Výsledky a zhodnocení praktické části.....	80
6	Závěr	82
7	Seznam použitých zdrojů.....	84
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek	88
8.1	Seznam obrázků.....	88
8.2	Seznam tabulek	88
8.3	Seznam grafů	88
8.4	Seznam použitých zkratek	90
Přílohy	.....	92

1 Úvod

Od počátku 90.let dochází v souvislosti s ekonomickými změnami k útlumu zemědělských činností a k úbytku pracovních míst v tomto sektoru. Do té doby bylo přirozené, že značná část obyvatel vesnic nacházela zaměstnání v zemědělských družstvech a v provozech s nimi spojených. Protože má zaměstnání pro mnoho lidí zcela zásadní význam, nabízí se otázka, jak se s tato negativní skutečnost odrazila v kvalitě života na venkově a v konkrétní venkovské obci.

V úvodu si položíme otázku, jak vypadá současný český venkov a jaké jsou zde podmínky pro život.

Při studiu této problematiky záhy pochopíme, že popis stavu českého venkova se napříč Čechy nedá zobecnit. Český venkov nelze brát jako jeden celek. I když vezmeme obce s porovnatelně stejnými rozlohami, budou se výrazně lišit v ostatních ukazatelích. Jiné budou v při hranici s Německem nebo Rakouskem, jiné budou v chudším Jesenicku a jiné budou v dojezdové vzdálenosti od Prahy

Pokud následně uvažujeme o zlepšení a dalším rozvoji, měli bychom dobře poznat hlavní potřeby obyvatel v dané lokalitě a tam pak směřovat konkrétní zdroje. Jedině tak bude mít rozvoj smysl.

Silnými pomocníky pro oblast venkova v současnosti jsou mikroregiony, svazky obcí a místní akční skupiny. Svazky obcí a místní akční skupiny pomáhají společně obcím v daném mikroregionu se získáváním tolik potřebných dotací, radí s legislativou a na dobrých příkladech ukazují možnosti rozvoje i směry, jakými jít.

Dají se přesně zjistit a popsat důvody, proč se lidé stěhují na venkov a proč z venkova utíkají? Určitě je možné zachytit pracovní příležitosti v daném regionu. Podle mého názoru však mnohdy za změnou bydliště mohou být i silné důvody individuální, jako například špatné vztahy v rodině nebo komplikované sousedské vztahy.

Může levná stavební parcela rodině s malými dětmi dostatečně vykompenzovat absenci mateřské, základní i střední školy v místě, kde žije? I na to by tato práce chtěla získat odpověď za pomoci dotazníkového šetření.

V praktické části bude představena vybraná konkrétní obec na Náchodsku, ke které mám bližší vazbu. Nejdříve bude zanalyzován současný stav obce Provodov-Šonov a zhodnocen materiál Hlavní rozvojové směry obce na období 2015-2025. Jsou zde uvedené „hlavní rozvojové směry“ reálné nebo jsou vytvořené pouze pro to, aby je obec měla?

Je tato obec opravdu „Dobrym místem pro život“, jak proklamuje na svých internetových stránkách?

Diplomová práce může přispět ke zmapování sociální, ekonomické a kulturní situace obce k roku 2023 a stát se vodítkem pro její zastupitele při strategickém plánování rozvoje i pro zkvalitnění běžného života jejich občanů.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je popis a analýza pracovních příležitostí a životních podmínek obyvatel venkovské obce. Uvedení hlavních důvodů pro stěhování na venkov a posouzení současné infrastruktury.

2.2 Metodika

Teoretická část bude zaměřena na definování současného venkova, vymezení souvislostí v rámci Evropské unie, přiblížení činnosti Místních akčních skupin a Místních akčních plánů. Dále budou nastíněny životní podmínky s ohledem na současné složení obyvatel venkova a uvedeny důvody stěhování z měst na venkov a naopak.

Praktická část představí vybranou obec, včetně jejího vývoje. Následně bude provedeno dotazníkové šetření, kterého se zúčastní obyvatelé obce starší 15 let. Tato část bude doplněna nestandardizovanými rozhovory s pracovníky Obecního úřadu zkoumané obce. Na základě výsledků budou vytvořeny závěry a bude zhodnoceny pracovní příležitosti a životní podmínky v konkrétní obci. Data budou zpracována formou grafů, Závěry budou zahrnovat doporučení na zlepšení.

3 Teoretická východiska

3.1 Venkov

3.1.1 Definice venkova

Počátky dělení pojmů „město“ a „venkov“ lze hledat již v neolitické revoluci, kdy se postupně začala vytvářet zemědělská sídla. Pokud by se tato sídla stala důležitými centry, vznikala by města. Vznik měst také byl dále ovlivněn přírodními zdroji, úrodností regionu a i celkovou polohou daných sídel.

Původ pojmu venkov je z latinského slova „rural“ (Majerová, 2009).

Venkov samotný lze popsat mnoha způsoby. Obvykle se jedná o kvantitativní definice venkovských oblastí, tedy založené na údajích o hustotě a počtu lidí v dané oblasti (Pospěch, 2014).

Venkovské oblasti obecně definujeme jako řídko osídlené oblasti, ve kterých hraje zemědělství důležitou roli oproti městům. Takto popisujeme venkov zejména z demografického hlediska. Avšak existuje i několik jiných úhlů pohledu na tento termín. Z hlediska urbanistického se jedná o území se specifickým typem zástavby (významná je struktura obce, např. náves). Z hlediska sociologického jde o území, kde lidé žijí odlišným způsobem než ve městech. Architektonicky je venkov definován jako nízkopodlažní obytná zástavba. Domy jsou zpravidla větší stavby, které zahrnují hospodářské budovy, jako jsou místa pro hospodářská zvířata. Jedná se o bývalé farmy nebo statky, které lze využít k budování hospodářství (v porovnání s městy, kde budovy slouží spíše pro služby a obchod). Jsou zde i novější stavby většinou dvougeneračního charakteru. Obyčejně ke každému domu přísluší zahrada (Bělohávková, 2013).

Výše uvedené klasifikujeme jako kvalitativní znaky venkova. Kvantitativní znaky vyjadřují osídlení oblasti, tedy počet lidí s trvalým bydlištěm žijících na venkově.

Jasná metodika pro vymezení venkovských obcí ve veřejné správě ani v odborné oblasti neexistuje a lze jen vyvodit, že obce, které nejsou městy nebo městysy, mohou být označeny za venkovské. (Perlín, 2010)

3.1.2 Základní pojmy

Pro správné pochopení pojmu venkov je nutné si popsat základní pojmy s ním související.

Obec

Sociologicky tento pojem označujeme jako větší či menší sociální jednotku, kterou tvoří populace na určitém území. Přestože podle sociologického slovníku existuje více definic obce a jejich povaha je odlišná, každá definice zdůrazňuje území jako základ pojmu. (Sociologická encyklopedie, Obec, 2018)

Pojem obec z právního hlediska je definován podle § 1 zákona o obcích, ve znění pozdějších předpisů, „Obec je základním územním samosprávným společenství občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“. Obecně bez ohledu na to, jak je velké nebo malé, lze říct, že každé město i vesnice je obcí přímo podřízenou ústřední vládě. Z pohledu veřejné správy můžeme činnosti vykonávané obecní samosprávou rozdělit na činnosti v rámci samosprávy obce a činnosti v přenesené působnosti obce. Na základě reformy veřejné správy se zrušením okresních úřadů obce rozděluje do tří úrovní podle stupně přenesení moci:

Obce 1. stupně = všechny obce na našem území

Obce 2. stupně = obce s pověřeným obecním úřadem

Obce 3. stupně = obce s rozšířenou působností (Informační web územního plánování, Obec, 2020)

Sídlo

Sídlo je skupina lidských obydlí, které fungují na sousedské bázi. Tento základní pojem se tedy používá pro každé obydlené místo.

A jak je to vlastně s názvy pro jednotlivé typy sídel? Je zajímavé, že běžně užívané výrazy jako je město, městys a vesnice nejsou zakotveny v legislativě ČR a vyjadřují pouze obecný název pro jednotlivé typy sídel. Také vymezení jednotlivých částí vesnických či městských sídel bývá subjektivní. Z vyjádření místních obyvatel však většinou na první pohled poznáte, zda se nacházíte na vesnici nebo ve městě. Pokud v rozhovoru padnou označení jako náves, družstvo, bytovky, jste nepochybně na vesnici. Oproti tomu výrazy

jako sídliště, náměstí, ulice a radnice patří k městu. (Sociologická encyklopedie, Sídllo, 2017)

3.1.3 Vymezení venkova

Bohužel neexistuje jednotné definice pro vymezení venkova přesněji řečeno venkovských regionů. Některé definice však obsahují mnoho sjednocujících kritérií, avšak zanechávají specifikace jednotlivých zemí. (Majerová, 2000)

V Evropské Unii (EU) je venkov formulován podle metodiky OECD a Eurostatu, které jsou definovány pomocí dvou ukazatelů:

- Hustota obyvatelstva – Oblasti s hustotou obyvatelstva nižší než 150 obyvatel/km² jsou podle OECD považovány za venkovské, Eurostat tuto hranici snížil na 100 obyvatel/km² (tato hranice se používá pro vymezení venkovských regionů v EU).
- Podíl obyvatel žijících v obcích s hustotou zalidnění menší než 100 obyvatel/km²

Díky těmto „formulacím“ lze regiony rozdělit na:

- Převážně venkovské regiony – více než 50 % obyvatel celého regionu žije v obcích s hustotou obyvatelstva menší než 100 lidí/km²
- Významně venkovské regiony – 15 % až 50 % obyvatel z celkového počtu obyvatel žije v obcích s hustotou obyvatelstva menší než 100 obyvatel/km²
- Převážně městské regiony – Méně než 15 % obyvatel žije v obcích s hustotou obyvatelstva nižší než 100 obyvatel/km²

(Hudečková, Lošťák & Ševčíková, 2006)

Jak se běžně uvádí, v České republice se hranicí pro venkovský prostor stává obec s velikostí do 2 000 obyvatel a dále obce i s populací do 3 000 obyvatel. I zde však existují výjimky, které mají méně než 2 000 obyvatel, ale jejich vzhled i život je spíše městský než venkovský. Pro srovnání, v některých evropských státech je tato hranice posunuta až na 5 000 obyvatel. (Majerová, 2009).

Podle Českého statistického úřadu k začátku prosince 2009 pro český venkovský prostor v tomto pojetí tvoří 5 734 obcí, které pokrývají 79% rozlohy státu a kde žije 30 % obyvatel republiky. Venkovské obce mají průměrně 11km² a mají 550 obyvatel. Hustota zalidnění je v porovnání s městem devětkrát nižší. (ČSÚ, Postavení venkova v krajích ČR, 2009)

Vzhledem k tomu, že venkovský prostor tvoří významnou část České republiky, a to 79 % rozlohy země, jak je zmiňováno výše. Z tohoto důvodu je podstatný jak v politické, tak v ekonomické sféře (Majerová, 2009).

3.1.4 Český venkov

Český venkov se dlouhá staletí vyvíjel podobně jako venkovský prostor střední Evropy, kam Česká republika patří. Zpočátku dominantní zemědělská funkce v 19. století slábne. S postupnou industrializací společnosti vzrůstá produktivita zemědělské výroby, zlepšující životní úroveň vede k prudkému nárůstu obyvatel na venkově. Tyto však zde už nemohou najít dostatečný počet pracovních míst, a tak dochází k migraci venkovských obyvatel do okolních měst, kde nacházejí uplatnění v rozvíjejícím se průmyslu (v Česku do druhé světové války). Vedle této stránky se venkov rozvíjí i společensky. Vznikají spolky, které mají sportovní zaměření, jako například Sokol, či osvětové spolky, jako například Beseda. Do stejné doby se datují i počátky na venkově tak populárních spolků dobrovolných hasičů.

V roce 1950 se v České republice nacházelo 11 459 obcí. V následných 40 letech pak počet obcí postupně klesal až na 4 104 obcí. Jak dále prameny uvádí, zlomový byl rok 1990, kdy dochází k velkému nárůstu počtu obcí. Byl to logický důsledek odtržení dříve byrokraticky a násilně slučovaných obcí. Takže v současné době v České republice existuje více než 6 200 obcí. Bohužel, často jsou to velmi malé obce s nízkými příjmy do obecního rozpočtu, kde chybí vodovody, kanalizace a výstavba nových rodinných domů je zde spíše výjimečná. (Univerzita Palackého, Vybrané kapitoly ze socioekonomické geografie České republiky, 2013)

Do vývoje českého venkova významně zasáhl odsun Čechů ze Sudet (1938), následný odsun Němců z pohraničí (1945-1947), prosazovaná kolektivizace (1948-1953) a socializace venkova (1952-1970). V období normalizace vstupuje naštěstí do obcí

„rekreace“ formou chataření a chalupaření. I když se na tyto aktivity v současnosti někteří dívají s úsměvem, díky chalupářům se však podařilo na venkově zachránit spoustu starších venkovských objektů, které by jinak zanikly, jako třeba mlýny, myslivny, hospodská stavení. Na druhou stranu je ale třeba přiznat, že větší část rekonstrukcí v této době byla provedena velmi nešetrně a mnoho budov ztratilo svůj původní cenný ráz. V současné době jsou navíc tyto rekreační objekty využívány především penzisty a tím je jejich přínos pro ekonomiku obce velmi malý. (Perlín, 2018)

3.1.5 Typologie venkovského prostoru v České republice podle Perlína

Vraťme se zpět k Radimu Perlínovi a jeho rozdělení venkova na jednotlivé typy. Autor definuje následující oblasti.

Suburbanní zóna – v blízkosti velkých měst, prosazující se městské činnosti, intenzivní výstavba skupin rodinných domů bez hospodářského zázemí s pouze obytnou funkcí

Venkov v bohatých zemědělských oblastech – oblast českého Polabí, Poohří, Moravských úvalů a jihovýchodní Morava, stále významná role zemědělské výroby, větší pospolitost obyvatel, udržování tradičních svátků i slavností, stále patrný vliv církve, relativně dobře vybavená síť veřejné dopravy, velmi dobrá ekonomická situace)

Bohaté Sudety – podél severozápadní a severovýchodní hranice, velmi rychlá industrializace a urbanizace, zemědělská výroba ztrácí význam, rozšíření těžkého průmyslu, těžba uhlí vede k ničení obcí

Chudé Sudety – jihozápadní, jižní a jihovýchodní hranice, hornatý terén, malá tradice průmyslové výroby, nízké osídlení, velkoplošná chráněná území, cykloturistika

Vnitřní periferie – plošně nejrozsáhlejší oblast, pás od Rakovnícka přes Příbram, Písek, Tábor, Benešov, Pelhřimov až k Českomoravské vrchovině, horší podmínky pro zemědělskou výrobu, malá sídla relativně blízko u sebe, občanská vybavení na poměrně nízké úrovni, chalupářské a chatařské osady

Moravsko - slovenské pomezí -do roku 1992 střed republiky, vyšší míra nezaměstnanosti, ztráta pracovních příležitostí, velké snížení dopravní obslužnosti po rozdělení Československa (Perlín, 2018)

3.2 Regionální politika EU a ČR

V rámci své regionální politiky Evropská unie usilovně pracuje na snižování rozdílů mezi regiony. Vynakládá na to až třetinu svého rozpočtu. V programech, týkajících se venkovských oblastí, jsou tyto prostředky určeny k jejich rozvoji, obnovení a oživení. Na základě požadavku EU byl vytvořen systém NUTS pro označení územních statistických celků. Systém pomáhá EU monitorovat regionální ekonomický rozvoj (stejně jako dotace) a pomáhá EU kontrolovat fungování národních regionálních politik. K definování NUTS se využívá ukazatel počtu obyvatel a rozlohy. Území NUTS je členěno do 6 úrovní. (Informační web územního plánování, NUTS, 2020)

Tabulka 1 Rozdělení NUTS

Úroveň NUTS	Územní celek v ČR
NUTS 0	Česká republika (administrativní jednotka)
NUTS 1	Území celé České republiky (neadministrativní jednotka)
NUTS 2	Sdružené kraje, tzn. regiony soudržnosti (neadministrativní jednotky)
NUTS 3	Kraje (administrativní jednotky)
LAU 1 (dříve NUTS 4)	Okresy
LAU 2 (dříve NUTS 5)	Obce

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

3.3 Rozvoj venkova

Pojem „rozvoj“ označuje činnost, jejímž výsledkem je nějaká pozitivní změna nebo zlepšení či udržení současného stavu. Důležitým prvkem rozvoje venkova je nejen charakteristické sídelní uskupení, ale i krajina mezi ním. Venkov proto chápeme jako sídlo i nedílnou součást krajiny, proto pro dosažení kvalitního rozvoje venkova je nutné věnovat

pozornost jak oblasti obytné, tak krajinné. Aby bylo možné přichystat kvalitní plán rozvoje, je důležité si stanovit jeho cíle, které se nemusí týkat pouze jedné oblasti a mohou tak mít tzv. „synergický efekt“ (např. výstavba/oprava cesty => lepší dostupnost do zaměstnání => příliv nového obyvatelstva). V případě, že je cíle dosaženo, považuje se rozvoj jako úspěšný.

Programy na podporu rozvoje venkova jsou součástí evropských a národních regionálních politik. Finance z těchto programů jde do nejvíce postižených venkovských oblastí. Často však tato pomoc sama o sobě není dostatečná. Do rozvoje venkova se zapojují i samotné obce nebo jiné instituce zaměřené na podporu rozvoje.

Rozvojem venkova rozumíme hlavně rozvoj občanské společnosti, dostupnost služeb, dopravní infrastruktury, pracovní příležitosti v těchto oblastech, udržení a zlepšování kulturního, krajinného a historického pole a celkový rozvoj životní kvality ve venkovském regionu.

Samotný rozvoj závisí na individuálních okolnostech a preferencích ve venkovských oblastech. To je ovlivněno exogenními a endogenními faktory. Exogenním faktorem, který nemůže být vnitřně ovlivnitelný, je především poloha obce, která může být vázaná na krajinu nebo historii. Faktory endogenní jsou aktivity, které se odehrávají uvnitř venkovské obce a mohou být ovlivněny místními obyvateli (Bínek& Svobodová, 2009)

Fondy využívané na rozvoj venkovských regionů jsou důležitým aspektem regionální politiky EU. Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) je strukturální fond Evropské unie zaměřený na vyvážený socioekonomický rozvoj. Tento fond podporuje dopravu, výrobu, zdravotnictví, sociální infrastrukturu a vzdělávání. Podrobně se zaměřuje na místní rozvoj a podporu podnikání na lokální úrovni. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) je součástí Společné zemědělské politiky EU (SZP). EAFRD je využíván na rozvoj venkova, jakožto i k rozvoji lesnictví, zemědělství a potravinářství (DotaceEU, Informace o fondech)

3.3.1 Program rozvoje venkova ČR 2007-2013

Národní strategický plán rozvoje venkova je dokument, ze kterého vychází Program rozvoje venkova (PRV). Je vypracován v souladu s nařízením Rady Evropského společenství (ES) č. 1698/2005 a prováděcími pravidly k této normě. Program rozvoje venkova k zajištění chodu Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v souladu

s nařízením rady (ES) 1698/2005 čl. 15 strategie venkova jednotlivých os definovaných v Národním strategickém plánu rozvoje venkova do konající úrovně, čímž je zaručena jeho efektivní uplatnění. Opatření Programu rozvoje venkova jsou jednou z příčin k dosažení cílů Lisabonské strategie ve všech oblastech:

- *Společnost založena na znalostech*
- *Vnitřní trh a podnikatelské prostředí*
- *Trh práce*
- *Udržitelný rozvoj (SZIF, Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013)*

Göteborgská konference se promítla do PRV zaváděním opatření pro udržitelné systémy zemědělského hospodaření a podporu tvorby trvale udržitelných pracovních míst. Realizace a existence Programu rozvoje venkova ČR přispívá k naplňování cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, a to rozvíjet venkov ČR na základě udržitelného rozvoje, zlepšovat stav životního prostředí a snížit negativní dopady intenzivního zemědělského hospodaření. Program může rovněž vytvářet podmínky pro konkurenceschopnost ČR v podstatných potravinářských komoditách. Program také podporuje šíření a diverzifikaci ekonomických činností ve venkovských oblastech s cílem rozvoje pracovních míst, snižování nezaměstnanosti na venkově a posilování sounáležitosti venkovského obyvatelstva (SZIF, Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013).

Program rozvoje venkova je členěn do 4 os:

- Osa I – jejím cílem je podpora konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a má posílit dynamiku podnikání v zemědělské výrobě a v souvisejícím potravinářství. Finanční alokace osy I představují 22,39 % celkových finančních prostředků EAFRD. Podpora v rámci Osy I nepovede k nárůstu zemědělské prvovýroby. Prioritními oblastmi jsou modernizace zemědělských podniků, zhodnocování zemědělských produktů a pozemkové úpravy, proto je na tyto účely směřováno nejvíce finančních prostředků (SZIF, Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví).
- Osa II – její zaměření je na zlepšování životního prostředí a krajiny a udržitelné využívání lesů a zemědělské půdy. Jde o platby v rámci méně příznivých oblastí

(LFA), agroenvironmentální opatření (AEO) a také platby na zemědělskou půdu v rámci oblastí Natura 2000. Prioritní oblastí v rámci projektových opatření je po kalamitní obnova lesů a podpora sociálních funkcí lesů (SZIF, Osa II- Zlepšování životního prostředí a krajiny).

- Osa III – úkolem je podporovat rozvoj životních podmínek ve venkovských regionech a diverzifikaci ekonomických aktivit. Tyto cíle vycházejí z analýzy problémů venkova a jejich potřeb z hlediska vytváření nových pracovních míst, dostupnosti místních služeb a celkové kvality životní úrovně. Tato osa se zabývá dlouhodobými negativními trendy vyliďňování venkova, které částečně souvisí s obecnými demografickými trendy vývoje a částečně se ztrátou pracovních míst v zemědělství v důsledku zvýšení efektivity a celkové konkurence schopnosti. (SZIF, Osa III –Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova).
- Osa IV (LEADER) – hlavním cílem Osy I je realizace strategie místního rozvoje (tj. Strategický plán LEADER) a spolupráce místních partnerů. Principy LEADERu jsou přístupem, který je zvláště vhodný pro rozvoj venkova, protože mají pozitivní dopad tím, že spojují různé aktéry působící ve venkovských oblastech. Právě prostřednictvím místních akčních skupin (MAS) má široká veřejnost možnost se zapojit do problematiky jednotlivých oblastí, a to především formou převzetí rozhodovací pravomoci v jednotlivých venkovských oblastech. Princip LEADER neznamena antagonistickou formu místní samosprávy, naopak je vhodným doplňkem cílené obnovy a rozvojových aktivit obcí, přispívajících rovněž k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu. (SZIF, Osa IV- LEADER).

Osa je rozdělena do 3 opatření:

- IV.1.1 Místní akční skupina (MAS) – Hodnotitelská komise v tomto opatření vybrala 112 MAS po splnění kritérií přijatelnosti na základě jimi vypracovaného Strategického plánu LEADER (SPL). Vybrané MAS mají možnost čerpat dotace na svou činnost související s realizací SPL.
- IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie – toto opatření je zaměřeno na podporu projektů, které splňují podmínky spojené s SPL místní akční skupiny a schváleným Programem rozvoje venkova.

MAS prostřednictvím své výběrové komise vybírá projekty na základě předem stanovených bodovacích kritérií.

- IV.2.1. Realizace projektů spolupráce – toto opatření zefektivňuje principy LEADERu tím, že se zaměřuje na předávání znalostí, inovace a využívání příkladů nejlepší praxe. Obsahuje podporu spolupráce mezi územními na úrovni nebo mezinárodní spolupráci na podporu spolupráce MAS v rámci členských států, tak i na území třetích zemí (SZIF, Osa IV - LEADER).

3.3.2 Program rozvoje venkova ČR 2014–2020

Programový dokument Programu rozvoje venkova ČR na období 2014-2020 byl oficiálně schválen Evropskou komisí. Dne 26.5.2015 Evropská komise schválila finální verzi základního Programového dokumentu Programu rozvoje venkova ČR pro léta 2014 - 2020. Díky Programu rozvoje venkova mělo jít v těchto letech do českého zemědělství téměř 3,5 miliardy EUR (přes 96 miliard korun). Z toho 2,3 miliardy EUR (zhruba 62 miliard korun) ze zdrojů EU a 1,2 miliardy EUR (zhruba 34 miliard korun) z českého rozpočtu.

Během programového období 2014–2020 měl být Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, který spolufinancuje Program rozvoje venkova (PRV), součástí navrhovaného nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních týkajících se Evropských strukturálních a investičních fondů („nařízení k ESIF“). V rámci nařízení ESIF by politiky rozvoje venkova měly přispívat ke zlepšení konkurence schopnosti zemědělství, udržitelnému hospodaření s přírodními zdroji, opatřením v oblasti klimatu a vyváženému územnímu rozvoji ve venkovských regionech.

Tyto obecné cíle podpory rozvoje venkova na období 2014-2020 byly podle strategie Evropa 2020 podrobněji formulovány prostřednictvím těchto šesti celoevropských priorit. Každé opatření stanovené nařízením o rozvoji venkova mělo přispět k dosažení několika priorit. Toto jsou priority:

- Podporovat předávání znalostí a inovací v lesnictví, zemědělství a ve venkovských regionech.

- Zlepšit životaschopnost zemědělských podniků a konkurenceschopnost všech typů zemědělských činností ve všech oblastech, podporovat inovativní zemědělské technologie a udržitelné lesní hospodářství.
- Organizace podporující potravinový řetězec, včetně zpracování zemědělských výrobků a jejich uvedení na trh, řízení zemědělských rizik a dobrých životních podmínek zvířat.
- Obnova, ochrana a zlepšování ekosystémů souvisejících s lesnictvím a zemědělstvím.
- Podpořit účinné využívání zdrojů a přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku v zemědělství, lesnictví a potravinářství, která je odolná vůči klimatu

Podporovat sociální začleňování, snižování chudoby a hospodářský rozvoj ve venkovských regionech. (SZIF, Základní informace)

3.3.3 Místní akční skupina (MAS)

Místní akční skupina (MAS) je místní komunita složená ze subjektů zastupujících veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy (občanské skupiny, subjekty soukromého podnikatelského sektoru, neziskové organizace, subjekty veřejné správy, obce, svazky obcí, atd.). Místní akční skupina navrhuje a provádí strategie regionálního rozvoje v souladu s články 32-35 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova, Evropském sociálním fondu a Evropském námořním a rybářském fondu, o všeobecném ustanovení o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti, Evropském sociálním fondu a Evropském námořním a rybářském fondu a také o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. Místní akční skupina může mít formu partnerství s právní subjektivitou, kdy se partneři spojí za účelem vytvoření společné struktury, anebo její forma může být partnerství bez právní subjektivity v rámci organizační složky právnické osoby na základě smlouvy mezi partnery a touto právnickou osobou. MAS v České republice sdružuje Národní síť Místních akčních skupin České republiky, o.s., které jsou partnery na národní úrovni, spolupracují s dalšími subjekty, jejichž činnost ovlivňuje rozvoj venkova (DotaceEU, Místní akční skupina (MAS)).

Národní síť MAS České republiky, z.s. (NS MAS)

Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s. je společenství, které sdružuje organizačně samostatné právní subjekty – místní akční skupiny – pracující na formě komunitně vedeného lokálního rozvoje – přístup LEADER ve prospěch venkova v České republice.

Hlavní úkoly NS MAS jsou:

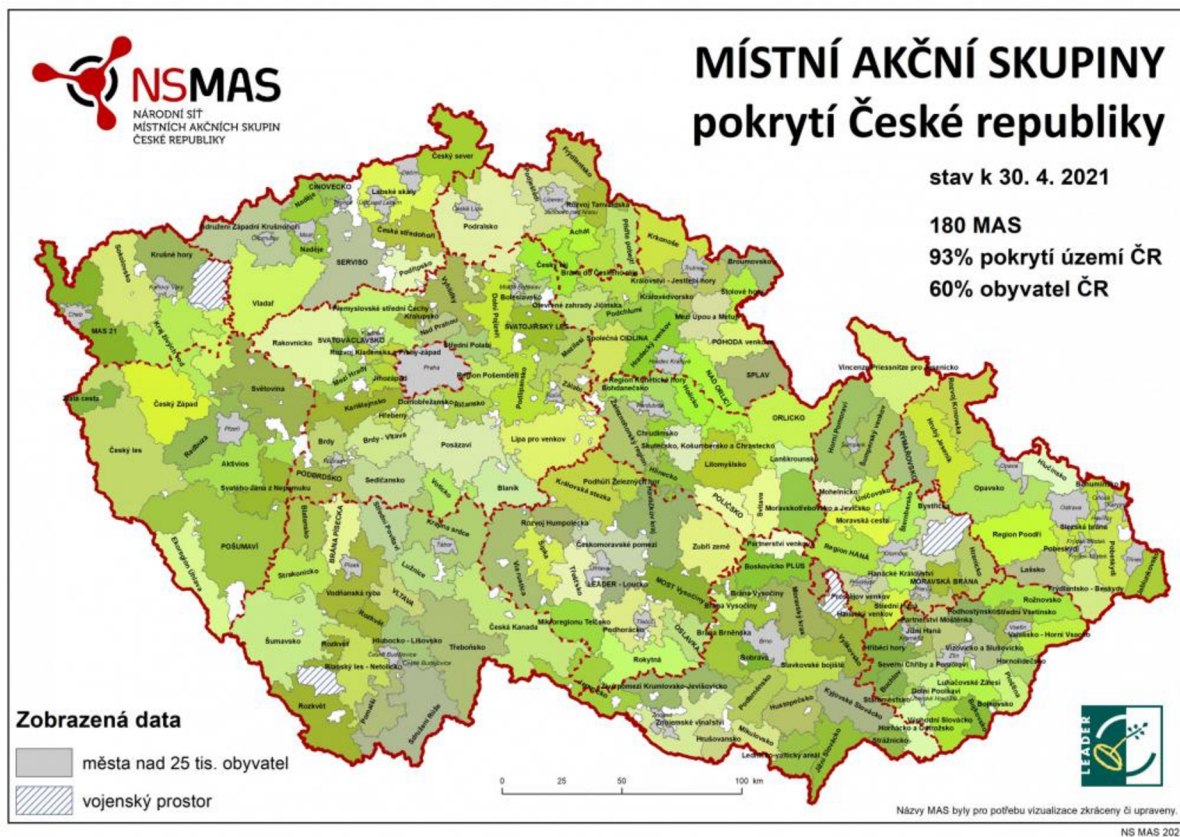
- Sdružovat Místní akční skupiny pracující v souladu se základními standarty vydanými pro činnost MAS
- Spolupráce s dalšími aktéry pracujícími ve prospěch venkova a jeho obyvatel
- Zabezpečovat společné zájmy členských MAS ve vztahu k národním orgánům, prosazovat stanovení transparentních, spravedlivých a administrativně jednoduchých pravidel pro fungování MAS a vytvářet podmínky pro rozšíření vlivu a role MAS při administraci finančních dotací na podporu rozvoje venkova
- Zastupovat a reprezentovat členy MAS v jednáních na národní a mezinárodní úrovni, vyměňovat si zkušenosti a příklady dobré praxe
- Popularizovat a propagovat roli MAS v komunitně vedeném místním rozvoji, pořádat a organizovat školení, přednášky a instruktáže ke zlepšené efektivity práce na venkově
- Podílet se na organizaci národních a mezinárodních konferencí, exkurzí, soutěží, výstav, oslav, kulturních a společenských akcí na podporu udržitelnosti a fungování venkova (NSMAS, O spolku).

Působnost území MAS má 10 000 až 100 000 obyvatel a města do 25 000 obyvatel (posuzováno pro programovací období 2020-2027 k 1. lednu 2019). Oblast působnosti MAS je ucelená, bez izolovaných územních jednotek (kromě schválených územních změn). Důležité je, že obec může spadat do územní působnosti pouze jedné místní akční skupiny.

K 30. dubnu 2021 bylo v České republice evidováno území 180 MAS, které úspěšně získaly „Osvědčení o standardizaci“. Tyto standardy shrnují povinnosti, postupy a procesy, které musí MAS plnit, aby tím prokázala kvalitně ustavené partnerství a spolupráci na svém území (NSMAS, Kde působí MAS).

Obrázek 1 Mapa MAS v České republice

Zdroj: Oficiální stránky NSMAS ČR

Orgány NS MAS jsou:

- Valná hromada NS MAS – je nejvyšším orgánem NS MAS, každý člen MAS má právo vyslat k účasti své zástupce a vždy jeden z nich má právo disponovat rozhodujícím hlasem vysílající MAS. K 1. červnu 2022 má NS MAS a Valná hromada celkem 170 řádných členů (zástupců). Úkolem Valné hromady je schvalování zpráv o hospodaření a činnosti spolku, výsledků hospodaření a účetní uzávěrky. Volí také členy kontrolní komise. Do její pravomoci patří změny stanov, koncepce činnosti a úkolů pro další nastávající období, výše členských příspěvků a další.
- Výbor NS MAS – řídí a organizuje činnost spolku v souladu se stanovami a usnesení Valné hromady. Má hospodařit s finančními prostředky na základě schváleného rozpočtu v souladu obecně platnými předpisy. Krajská síť MAS nominuje své zástupce do třináctičlenného výboru, který ze svých členů

volí předsedu a tři místopředsedy. Za svou činnost je Výbor odpovědný Valné hromadě. Výbor má minimálně třináct členů včetně místopředsedů a předsedy a skládá se ze zástupců krajských sítí.

- Kontrolní komise – má pět členů a odpovídá za dodržování vnitřních předpisů NS MAS a Stanov. Navíc má také na starost efektivní hospodaření a rozpočtovou kázeň NS MAS. Členství v kontrolní komisi není slučitelné s vykonáváním funkcí v ostatních volených orgánech NS MAS. Kontrolní komise NS MAS vykonává podle potřeby, nejméně však dvakrát ročně, kontrolu nad hospodařením a činností sdružení a řeší spory mezi spolkem a jeho členy.
- Krajské sítě MAS (KS MAS) – neboli také krajská sdružení MAS, vznikají, pokud se na tom shodne nadpoloviční většina členských MAS konkrétního kraje. Orgány KS MAS jsou podobné jako NS MAS a mají spolupracovat se všemi MAS na území kraje. To znamená, že v rámci území MAS podporují princip LEADER, jak členů, tak nečlenů NS MAS.
- Výkonný ředitel – je zaměstnancem NS MAS a je jmenován Výborem NS MAS. Výkonný ředitel je výkonným orgánem NS MAS, jehož náplní je zejména odborné zajištění činnosti NS MAS a jejich orgánů. Náplň práce, práva a povinnosti jsou stanoveny písemně, schváleny Výborem NS MAS a jsou přílohou Vnitřních směrnic NS MAS.
- Analytik – je zaměstnancem NS MAS a je jmenován Výborem NS MAS. Správní složka NS MAS je tvořena analytikem, který má za úkol zajišťovat administrativní fungování NS MAS a jejich orgánů. Náplň práce, práva a povinnosti jsou stanoveny písemně, schváleny výborem NS MAS a jsou přílohou Vnitřních směrnic NS MAS.
- Administrátor finančního a provozního managementu – je zaměstnancem NS MAS, který je jmenován Výborem NS MAS. Správní složka NS MAS je také tvořena administrátorem, který má za úkol zajistit administrativní provoz NS MAS a jejich orgánů. Náplň práce, práva a povinnosti jsou stanoveny písemně, schváleny výborem NS MAS a jsou přílohou Vnitřních směrnic NS MAS.
- Pracovní skupiny (PS) – jsou zřizovány Výborem pro splnění úkolů nebo k zajištění dlouhodobé specializované činnosti. Skládají se z členů výboru, členů organizace anebo případně externích odborníků. Činnosti PS se hlavně zaměřují na plnění cílů a hlavních úkolů NS MAS (NSMAS, O spolku)

Místní akční plány (MAP)

V současnosti většina MAS využívá možnosti zapojení do projektů, které jsou zaměřeny na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let – MAP. Jedná se o projekt Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Zahrnuje oblasti předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání.

Místní akční plán na základě konkrétních místních potřeb a naléhavosti, místních zájmů a podpořený reálnými daty a analýzami z území identifikuje priority a jednotlivé kroky potřebné k dosažení cílů vzdělávací politiky konkrétního území. Je řešen ve spolupráci s partnery, školami, pedagogy, zřizovateli a dalšími aktéry vzdělávání v regionu.

Umožňuje využít potenciál pedagogických i nepedagogických pracovníků.

Tato spolupráce by měla vést k:

- K celkovému zlepšení řízení základních a mateřských škol v území díky začlenění dlouhodobého plánování
- Zlepšení všeobecné informovanosti o důležitosti o výhodách kvalitního a inkluzivního vzdělávání
- Pomoci slabším školám v území a k rozvoji potenciálu jejich žáků
- Zajištění dostupnosti odpovídajícího vzdělávání každého dítěte v území
- Zefektivnění spolupráce v území s důrazem na využívání místních mimoškolních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a k posílení spolupráce s rodiči

Oceňovanou výhodou MAP je jeho krátkodobost (MAS MUM, Místní akční plán rozvoje vzdělávání (MAPIII)).

4 Vlastní práce

4.1 Provodov – Šonov

Obec Provodov – Šonov se nachází v podhůří Orlických hor a Krkonoš u břehu vodní nádrže Rozkoš. Má turisticky atraktivní okolí – Babiččino údolí, Adršpašsko-teplické skály, Nové Město nad Metují.

Sloučená obec (1985) je tvořena z místních částí: Šonov u Nového Města nad Metují, Provodov, Václavice, Kleny, Šeřeč, Domkov. Nejstarší obcí z místních částí je obec Provodov, o které již můžeme najít první písemnou zmínku v listině Přemysla Otakara I. z května 1213. O Provodovu se také často mluví v souvislosti se starou Kladsko–polskou obchodní stezkou, která vycházela z Prahy a přes Hradec Králové a Náchod pokračovala do Kladska. Touto stezkou kráčeli většinou povozy s koňmi, dopravující vnitrozemské zboží k našim sousedům a od nich zpět suroviny a výrobky v Čechách vzácné. Byl zde také hnán dobytek.

Ve stejné listině můžeme najít i zmínku o obci Nesvačilov, která byla přejmenována na svůj současný název Šeřeč. Od roku 1999 má obec svůj znak s břevnem o 6 sucích pod zlatou hlavicí zlaté berli. (Truněčková, 2023)

Obrázek 2 Znak obce Provodov-Šonov

Zdroj: Oficiální stránky obce Provodov-Šonov

Rozloha území obce Provodov – Šonov je 2 250 ha. Populace obce k roku 2021 byla 1 199 obyvatel. (Regionální informační servis, Provodov-Šonov (okres Náchod))

V současné době je uvolněným starostou Ing. Josef Kulek.

Obec je zakládajícím členem dobrovolného sdružení obcí „Svazek obcí 1866“, členem „Region Novoměstsko“. Také jedním ze zakládajících členů „Místní akční skupiny Mezi Úpou a Metují“, kde je současný starosta obce předsedou. Kromě členství v dobrovolných sdružení obcí je obec také členem Svazu místních samospráv (SMS), Svazu měst a obcí (SMO), Spolku pro obnovu venkova (SPOV) a členem o.p.s. Branka fungující pod více známou značkou „Kladské pomezí“.

Zástupce obce v současnosti aktivně působí i v pracovní skupině „Budoucnost oblasti vodní nádrže Rozkoš“, kde hlavním úkolem je zkvalitnění života v přilehlém okolí vodního díla Rozkoš a vytvoření atraktivnější oblasti pro turisty. Po dlouholetém úsilí se podařilo vypracovat projektovou dokumentaci pro „Cyklookruh okolo vodního díla Rozkoš“, který bude mít délku 20 km a bude navazovat na „Labskou stezku“ (z Hradce Králové přes Jaroměř do Kuksu) a bude propojením „Kladské stezky“ (přes Náchod do Polska). (Truněčková, 2023)

4.1.1 Občanské vybavení a služby

Jsou zde dvě prodejny potravin, z nichž jedna provozuje i službu České pošty. Vzhledem k blízkosti turisticky atraktivní oblasti se zde nachází i velké množství ubytovacích služeb, tři restaurační zařízení a jeden motorest.

Obecní úřad Provodov-Šonov v současné době nenabízí žádné obecní byty a ani žádné stavební pozemky. Je zde možnost pronájmu obecního hostince, ke kterému náleží byt, avšak není možné pronajmout si tento byt samostatně. Výše zmíněná prodejna potravin, která je i partnerem pošty, je obecní, a i ta je pronajímaná. Momentálně je nájemcem prodejny Konzum, obchodní družstvo.

Občané mohou pro své potřeby (např. oslavy, svatby) využít možnost pronájmu dvou hasičských zbrojnic.

Obec také nabízí poskytnutí technických služeb za poplatek.

Ve dvou částech obce (Provodov, Šonov) se nachází místní lidové knihovny, které spolupracují s Městskou knihovnou v nedalekém Novém Městě nad Metují a mají otevřeno jedno odpoledne v týdnu.

4.1.2 Vzdělávání

Ve sloučené obci je zřízena Mateřská škola (Šonov) s kapacitou 36 dětí a Základní škola (Provodov) s kapacitou 66 dětí ve třech třídách a pěti ročnících. Jedná se o malotřídní školu s moderním vybavením i družinou. K základní škole patří také školní hřiště, které je i volně přístupné veřejnosti. Nově je vybudované sportovní hřiště v Šonově „pod Orelnou“, kde se nachází i hřiště na fotbal.

Vzhledem k rychlém rozrůstání rodin s malými dětmi v obci v posledních letech se plánuje rozšíření mateřské školy na větší kapacitu odhadovanou zhruba na 50 dětí. Součástí školky je i velká udržovaná zahrada, kde ratolesti naleznou velkou řadu herních prvků.

V budově školy se nachází velká tělocvična, kde se pořádají besídky a vystoupení pro rodiče i veřejnost. V nedávné době prošla škola modernizací, kde třídy byly vybaveny novými tabulemi pro interaktivní výuku. Žáci mohou v odpoledních hodinách navštěvovat školní družinu i zájmové kroužky, a dokonce má škola i svou vlastní žákovskou knihovnu.

4.1.3 Společenský život a spolky

V porovnání s městem se na venkově udržuje celá řada tradic. I v naší vybrané obci nechybí dětský karneval, myslivecký ples, hasičský ples, maškarní zábava Šibřinky. Každoročně se místní ženy scházejí při oslavě MDŽ a Dne matek se zábavným programem amatérských herců s názvem „KOUČ“. Velký regionální přesah má akce „Provodovská proudnice“. Jedná se o soutěž družstev dobrovolných hasičů v požárním sportu.

V obci působí následující spolky:

- Dobrá dědina – občanské sdružení, které bylo založeno v roce 2009, v jehož středu působí klub maminek Kopretina, který nabízí pravidelné setkání rodičů

s tvůrčím programem pro děti, cvičení pro rodiče s dětmi i různé relaxační večery pro ženy. Tento spolek založil miniškolku Mraveniště.

- 6. oddíl skautek Šonov – oddíl byl založen roku 1991 a sdružuje 16 dívek ve věku 5-15 let a 6 dospělých, kteří se scházejí na každotýdenních schůzkách. Oddíl také pořádá víkendové akce každý měsíc a každoroční letní tábor
- Myslivecké sdružení Rozkoš – pořádá hojně navštěvovaný a obyvateli oblíbený ples a působí na honitbě přesahující katastr obce
- Orel Šonov – spolek vznikl v roce 1913, v současnosti má 36 členů a vlastní budovu, která je známá pod názvem „Orelna“. Budova je využívána pro sportovní i kulturní akce. Sportovní činnost spolku je zaměřena na stolní tenis a tradiční pochod „Šonovská20“ (ve čtyřech různých délkách jak pro pěší, tak i cyklisty)
- Sbor dobrovolných hasičů Provodov – mají za úkol zajišťovat požární bezpečnost v obci a také se podílí na společenském dění. Provádí pravidelně sběr starého železa a celou řadu dalších prospěšných prací dle potřeby obce. Organizují každoročně „Provodovskou proudnici“
- Sbor dobrovolných hasičů Šonov – spolek byl založen již v roce 1883. Náplň jeho činnosti je stejná jako u SDH Provodov kromě pořádání výše zmíněné akce „Provodovská proudnice“. Ke kulturnímu životu v obci přispívají tradičním „Hasičským plesem“
- Sokol Provodov – je jedním z účastníků krajské soutěže v kopané v kategorii mužů. Okolo 30 dětí je v kategorii mladších žáků.
- Sokol Šonov – organizuje tréninky v minikopané a nohejbale. Jeho součástí je místní rybářský kroužek, který zajišťuje péči o rybník „Broumar“. (Truněčková, 2023)

Spolek pro obnovu venkova (SPOV)

Spolek pro obnovu venkova vznikl 1.června 1993 a je evidovaný jako občanské sdružení a po revizi občanského zákoníku jako zapsaný spolek.

Úkolem spolku je přispívat k oživení venkova, obnově a prohloubení duchovního a společenského života venkova a posílení hospodářské stability a prosperity venkova. Občané žijící na venkově jsou povzbuzováni k účasti na dobrovolných aktivitách a jsou

motivování k podílení se na úspěšném rozvoji své obce a také k podpoření vzniku a činnosti místních a regionálních sdružení. Zapojovat se do evropské spolupráce pro revitalizaci venkova. A konečně, k překonávání úzkých resortních přístupů při řešení problémů revitalizace venkova a rozvoje venkova, implementovat a podporovat Program rozvoje venkova.

Při založení spolku v roce 1993 se ke členství přihlásilo více než 200 zájemců. Jednalo se především o zájemce z řad zemědělců, obecních samospráv, učitelů, projektantů, podnikatelů, pracovníků vysokých škol, výzkumných ústavů a státní správy, kteří byli spojeni s myšlenkou realizace Programu obnovy vesnice.

Počet jeho současných členů se blíží k tisícovce.

Současnou předsedkyní Spolku je Ing. Veronika Vrecionová, která také byla zvolena poslankyní Evropského parlamentu. Má dva místopředsedy a těmi jsou Ing. arch. Jan Florian a Mgr. Eduard Kavala.

Každý měsíc Spolek pořádá pravidelná setkání členů a hostů střídavě v regionech a v Praze se zaměřením na různé oblasti života na venkově a podílí se i na pořádání jiných akcí a seminářů s odborníky i veřejností.

Spolek má také navázanou spolupráci s Evropskou pracovní společností pro rozvoj venkova a obnovu vesnice, jejímiž členy jsou spolkové země Rakousko a Německo, Lucembursko, Česká republika, italské Jižní Tyrolsko, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko, Opolské vojvodství v Polsku a samospráva německy mluvící části Belgie.

Zástupce Spolku je členem meziresortní komise spolu se zástupci Svazu měst a obcí ČR, která má zajišťovat odpovědné přidělování finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu na Program obnovy venkova.

Nejvýraznější aktivitou Spolku je každoroční soutěž Vesnice roku, která je vyhlašována od roku 1995 ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR, Ministerstvem pro místní rozvoj, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem kultury. Na spolupráci v soutěži se postupně zapojily také Kancelář

prezidenta republiky, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Asociace krajů ČR, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu a Folklorní sdružení ČR.

Spolek vydává vlastní Zpravodaj, který vychází každý měsíc (mimo letních prázdnin). Od roku 2004 vychází jako samostatná příloha časopisu Veřejná správa a od roku 2009 vychází elektronicky (SPOV, O Spolku)

Mikroregion „Svazek obcí 1866“

Historie svazku se začala psát dnem 15. září 1999, kdy vzniklo „Sdružení obcí 1866“. Obec Studnice byla iniciátorem vzniku této právnické osoby. Zakládajícími obcemi se navíc staly i: Provodov-Šonov, Vysokov, Červená Hora a Žernov. Název sdružení byl vybrán na základě historické události, neboť právě v této oblasti se odehrávaly převážně nejkrutější boje prusko-rakouské války roku 1866. Válečné události měly zásadní vliv na rozvoj regionu a zanechaly zde největší hustotu památníků a pomníků, nesmazatelnou stopu této tragické události. K 1.lednu 2002 došlo k přeměně spolku na právní subjekt pod názvem „Svazek obcí 1866“, který byl následně rozšířen o obec Slatina nad Úpou.

Území včetně členských obcí sdružení je umístěné v České republice, NUTS II Severovýchod, v Královehradeckém kraji, v centrální části okresu Náchod. Mikroregion v současné době tvoří obvody šesti obcí: Provodov-Šonov, Vysokov, Studnice, Žernov, Červená Hora a Slatina nad Úpou. Počet trvale žijících obyvatel v tomto mikroregionu je 3 030. Jeho celková rozloha je 4 610 hektarů a zahrnuje celkem 13 katastrálních území. Průměrná hustota zalidnění je 67 lidí na 1 kilometr čtvereční. Území mikroregionu obklopují čtyři významná města, která jsou součástí náchodského okresu: Nové Město nad Metují, Náchod, Červený Kostelec a Česká Skalice. Samotný spolek však mezi svými členy jádrové město nemá.

Sídlo svazku je ve Studnici. Současným předsedou spolku je Ing. Josef Kulek a jeho místo předsedy jsou Mgr. Libor Mojžíš a Ing Bronislav Zajíc. Sdružení má svou revizní skupinu, kde jsou nyní členy: Václav Jirout, Monika Žylková a Ing. Helena Toldová.

Území mikroregionu je blízko polských hranic, a tak bylo přirozené, že v červnu 2001 vznikla mezinárodní spolupráce s polskými partnery. Je rozvíjena a posílena

přeshraniční spolupráce v oblasti sportu, vzdělávání, kultury a občanských iniciativ (Svazek obcí 1866, Území svazku)

Dobrovolný svazek obcí Kladská stezka (DSO Kladská stezka)

Účelem svazku je realizovat tři samostatné na sebe vzájemně navazující projekty cyklostezek.

Dobrovolný svazek obcí Kladská stezka je sdružením měst a obcí. Mezi zakládající členy patří Náchod, Česká Skalice a Jaroměř a dalšími členy jsou Nahořany, Rychnovek, Provodov-Šonov a Velká Jesenice.

Nejdůležitější činností sdružení je příprava cyklostezky z Jaroměře do Polska. Tato plánovaná aktivita navazuje na velmi zdařilý projekt Labská stezka, která je mezi Hradcem Králové, Jaroměří a Kuksem. V současné době byla zahájena výstavba úseku č.5 v části obce Provodov a dokončeny úseky č. 6 a 7 od parkoviště autokempu u České Skalice do části obce Kleny. Připravuje se také žádost o územní rozhodnutí na povolení stavby nového úseku mezi Rychnovkem a Jaroměří.

Cyklostezka kolem vodní nádrže Rozkoš a strategické navázání na Labskou cyklostezku je klíčové pro rozvoj turistického ruchu.

Cyklistika v současnosti patří k jednomu z pilířů udržitelného růstu a kvality života v regionu a realizací tohoto projektu dojde k cílené podpoře cyklistiky jako důležité složky udržitelné mobility v regionech Místní akční skupiny Mezi Úpou a Metují.

K doplnění je třeba uvést, že výstavbou cyklostezky Jaroměř – Kudowa Zdrój se naskytne možnost napojení cyklostezky z Hradce Králové do Polska a také na cyklostezku do Kuksu, kde bude možné v České Skalici odbočit do Ratibořic. Cyklostezka povede okolo celého vodního díla Rozkoš. Propojení Náchoda, České Skalice a Jaroměře přinese významné výhody pro pracující obyvatele, kteří jako dopravní prostředek využívají kolo.

Projekt je spolufinancován Evropskou unií a také Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a je také finančně podpořený Královehradeckým krajem (DSO Kladská stezka, Úvod)

Dobrovolný svazek obcí Region Novoměstsko (DSO Region Novoměstsko)

Novoměstsko sdružuje asi 30 obcí v krajině od rovinaté nížiny a od vodního díla Rozkoš až po Vrchmezi, jeden z nejvyšších vrcholů Orlických hor.

Terén území se zvedá od tzv. vnitrozemského moře, přehrady Rozkoš, k příjemným horským vrcholům, které umožňují přechod do sousedního Polska. Uměle vytvořená nádrž Rozkoš nabízí možnosti koupání ve volné přírodě, ale i výborné podmínky pro rybaření a jachting.

V údolní nivě řeky Metuje jsou zachována zajímavá vodohospodářská díla, propracovaný systém kanálů sloužících k zavlažování luk – a to nejen v Nizozemsku může voda téct přes mosty. To vše je doplňováno řadou opevnění, která jsou na mnohých místech volně přístupná.

Obecně bylo toto sdružení obcí vytvořeno za účelem podpory vzájemné spolupráce v oblasti, sociálního, kulturního a hospodářského rozvoje. Jedním z cílů svazku je také napomáhat celkové prosperitě zakládajících obcí a jejich obyvatel v širším prostoru hospodářské spolupráce.

Region Novoměstsko spojuje v současné době následující obce: Provodov-Šonov, Vysokov, Vršovka, Val, Studnice, Sněžné, Slavoňov, Slavětín nad Metují, Sendraž, Rohenice, Přibyslav, Pohoří, Olešnice v Orlických horách, Ohnišov, Nový Hrádek, Nové Město nad Metují, Nahořany, Mezilesí, Libchyně, Králova Lhota, Jestřebí, Janov, České Meziříčí, Česká Čermná, Černčice, Borová, Bohuslavice, Bohdašín, Bačetín (DSO Region Novoměstsko, Obce regionu).

DSO Region Novoměstsko má 4 orgány: výbor svazku, předsedu a místopředsedu, radu svazku a revizní komisi.

Nejvyšším orgánem svazku je výbor svazku. Každá obec, která je součástí spolku, má ve výboru jednoho člena, který je volen zastupitelstvem obce a může jím být i odvoláván. Povinností výboru je pravidelná schůzka nejméně jednou za tři měsíce. Jednání řídí a svolává předseda. Nadpoloviční většina členů svazku má rozhodující právo, je také usnášeníschopná.

Každému členu výboru náleží jeden hlas při hlasování a v případě nerozhodnosti závisí na hlasu předsedy. Ze zasedání výboru svazku je pořizován zápis.

Mezi činnosti výboru patří zejména: volit a odvolávat ze svého středu předsedu a místopředsedu svazu, volit a odvolávat revizní komisi a radu svazku, schvalovat rozpočet a závěrečný účet svazku, rozhodovat o hlavních činnostech svazku, schvalovat změny stanov a výši členských příspěvků a mnoho dalšího.

Předseda a místopředseda je zvolený výborem svazku a může jím být i odvolán. Jejich funkční období je dvouleté. Předseda je statutárním orgánem svazku, takže jedná jeho jménem. Podepisuje všechny dokumenty za svazek. V jeho nepřítomnosti nebo na základě jeho pověření vykonává tuto funkci místopředseda.

Mezi činnosti předsedy svazku patří zejména: svolávat a řídit jednání výboru svazku a rady svazku, jednat pod jménem svazku, přijímat opatření k zajištění běžného chodu svazku.

Rada svazku má funkci výkonnou. Skládá se z předsedy, místo předsedy a dalších třech členů. Je tedy pětičlenná je svolávána předsedou dle potřeby, ale nejméně jedenkrát za dva měsíce. Rada má dvouleté funkční období. Mezi činnosti rady patří zejména: vykonávat usnesení výboru svazku, předkládat návrhy činností svazku výboru a vykonávat další činnosti svazku, které nemá svěřen předseda.

Kontrolní orgán svazku se nazývá revizní komise. Revizní komise je tříčlenná a je volena výborem svazku, kterému je také odpovědná za výkon své funkce. Její funkční období je na dva roky. Revizní komise má dohlížet zejména na dodržování stanov, hospodaření svazku, plnění přijatých usnesení, činnost svazku a také se vyjadřuje k roční účetní závěrce svazku. (DSO Region Novoměstsko, Stanovy, 2004)

4.1.4 Pracovní příležitosti

V obci Provodov-Šonov má sídlo 41 firem a 268 živností. V této obci je 5 katastrálních území a úřad práce zde nabízí 11 volných míst v současné době (kurzy.cz, Provodov-Šonov, obec v okrese Náchod – Města a obce).

Můžeme zde najít i některé oblasti řemeslné výroby a služeb. Jsou zde truhláři, čalouník, sedlář, ševci a brašnářka. Také několik firem nabízejících stavební a tesařské práce, autolakovna a provozovna na likvidaci autovraků, prodejna klempířského materiálu a střešní krytiny a další menší firmy a živnostníci.

Stále zde také působí zemědělské družstvo a pár soukromých zemědělců zaměřujících se na živočišnou nebo rostlinou produkci. Pěstují především obiloviny a v malé míře brambory, chovají prasata a skot, který využívají i na výrobu mléka a vlastní mléčných výrobků.

Mnoho místních dojíždí za prací do bližších měst, kde je více pracovních příležitostí. Nejvíce obyvatelé jezdí za zaměstnáním do Náchoda, Nového Města nad Metují nebo České Skalice a někteří absolvují i delší cestu do Kvasin, kde se nachází firma Škoda Auto a.s. Tato firma nabízí lidem nadprůměrné finanční ohodnocení, a tak některým nevadí dojíždět do práce i do větší vzdálenosti.

4.1.5 Hlavní rozvojové směry obce Provodov – Šonov na období 2015–2025

Hlavní rozvojové směry obce Provodov – Šonov na období 2015 až 2025 tvoří strategický plán koncepčního rozvoje obce na výše uvedené období plus na následujících 5 let.

Dokument vznikl na základě zkušeností z předchozích plánovacích období a na moderní, obecně uznávané a podporované metodice zpracování a tvorbě rozvojových dokumentů, které podporují vzájemnou rovnováhu ekonomické, sociální a environmentální oblasti a v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje.

Na zpracování dokumentu strategického rozvoje obce se podíleli zástupci všech oblastí:

- Veřejnost (zastupitelstvo obce)
- Neziskové organizace (zástupci společenských organizací – Orel Šonov, Sokol Šonov, Sokol Provodov, SDH Provodov, SDH Šonov a Junák Šonov)
- Podnikatelé (živnostníci, drobní podnikatelé a zemědělci)

Jejich účast na jednání a jejich pohled do procesu tvorby strategie jsou velmi důležité a nenahraditelné z hlediska budoucího využití dokumentu.

Skutečné potřeby obyvatel obce Provodov – Šonov byly zjišťovány na základě dotazníkového šetření spokojenosti obyvatel v dané obci a dalších setkání pracovních skupin a jednotlivých zájmových skupin.

Pro budoucí rozvoj obce Provodov – Šonov byly stanoveny prioritní oblasti a vytvořeny specifické cíle pro jednotlivé aktivity. Dále proběhla tvorba projektových návrhů na realizaci dlouhodobého rozvoje v souladu se stanovenou vizí a globálním cílem obce.

Vize, kterou si obec Provodov – Šonov v dokumentu stanovila je, že obec bude v roce 2025 místem pro kvalitní život svých občanů se zabezpečením základních služeb, s pestrým společenským a kulturním děním, dokončenou infrastrukturou a atraktivním místem pro podnikání.

Globálních cílů si obec stanovila několik:

- Rozvíjet Provodov – Šonov jako atraktivní obec v místě historických tradic
- Uchovat a dále rozvíjet rozmanitý společenský a kulturní život.
- Zajistit kvalitu životních podmínek pro všechny obyvatele.
- Podpořit rozvoj podnikatelské oblasti a stát se zajímavým místem pro podnikání.
- Respektování zásad pro trvale udržitelný rozvoj.

Na základě zpracovaných podkladů bylo pro rozvoj obce Provodov – Šonov stanoveno pět prioritních oblastí:

1) Volnočasové aktivity a společenský život

- podporovat sportovní a kulturní aktivity
- podporovat obnovu a údržbu sportovních a kulturních zařízení (kulturní a sportovní sály, hřiště pro seniory, sportoviště)

2) Kvalita služeb

- Podporovat a vytvářet prostory vhodné pro obchod, služby a pohostinství
- Rozšiřovat a podporovat vybavenost mateřské a základní školy včetně zázemí pro zájmovou činnost
- Podporovat a rozšiřovat činnost technické služby

3) Infrastruktura

- Rekonstrukce a obnova místních komunikací a chodníků, cyklostezek a bezpečnostních prvků (vytváření přechodů pro chodce a parkovacích míst v obci)
  - Dokončení vodovodu, vlastní zdroj vody
  - Odkanalizování obecních částí Kleny, Šeřeč a Václavice
  - Rozšíření a modernizace místního rozhlasu a veřejného osvětlení
- 4) Životní prostředí
- Rozšiřovat aktivity sběrného dvora
  - Vzdělávací aktivity k prevenci znečištění ovzduší nevhodným topením a znečišťování exkrementy na veřejných místech
  - Vytvářet nové prvky zeleně na veřejných místech a udržovat stávající veřejnou zeleň
- 5) Podnikání
- Podpora pro stávající i nové poskytovatele služeb
  - Podporovat poskytovatele sociálních služeb

Strategický rozvojový dokument obce Provodov-Šonov, který byl zpracován, je také jedním ze základních dokumentů obce při přípravě a předkládání projektů na získání finančních prostředků ze zahraničních i tuzemských dotačních titulů včetně strukturálních fondů EU. (Obec Provodov-Šonov, Hlavní rozvojové směry obce na období 2015 – 2025)

4.2 Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují (MAS MUM)

Vznikla na podzim roku 2005 a v současnosti má 45 členů. Pokrývá území 35 obcí, které jsou členy svazků obcí (Svazek obcí Úpa, Svazek obcí Metuje a Svazek obcí 1866 a DSO Jaroměřsko).

Jde o venkovský mikroregion, jehož území leží nedaleko polských hranic a obklopují ho tři významná města – Náchod, Nové Město nad Metují a Jaroměř. Tři města jsou součástí mikroregionu, v pomyslném centru Česká Skalice a na severovýchodní hranici Jaroměř a Červený Kostelec.

MAS Mezi Úpou a Metují také realizovala dvouletý projekt Místní akční plán vzdělání (tzv. MAP) na Jaroměřsku. V současné době realizuje jeho pokračování tzv. MAPII a MAPII. Projekt se zaměřuje na rozvoj kvalitního vzdělávání dětí a žáků

do 15 let. Zahrnuje podporu učitelů, podporu škol při spolupráci s jinými subjekty a odborníky a spolupráci mezi asistenty učitelů a učiteli (MAS MUM, Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují se představuje).

Malebný mikroregion je ideálním místem k odpočinku a rekreaci. Turisté zde navštěvují především známe lokality v čele s přehradou Rozkoš a Babiččiným údolím, neznámější turistickou atrakcí východních Čech. Krkonoše, Orlické i Jestřebí hory jsou dobře dostupné z tohoto mikroregionu a každoročně přitahují velké množství letních i zimních turistů a lyžařů. V době splavnosti vodáci často navštěvují povodí řeky Úpy. V okolí je také mnoho přírodních a krajinných zajímavostí, jako je přírodní rezervace Dubno a ptáčí rezervace u přehrady Rozkoš.

MAS MUM prosazuje myšlenku LEADER v regionu, snaží se iniciovat subjekty k partnerství a spolupráci na určitých projektech. Pracuje na strategii rozvoje zaměřené na zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.

Podmínky pro členství v Místní akční skupině Mezi Úpou a Metují

- Členem organizace se může stát po dovršení 18 let věku bezúhonná občán daného území, fyzická nebo právnická osoba, která má v oblasti trvalý pobyt nebo sídlo nebo má v oblasti působnost.
- Po schválení přihlášky programovým výborem sdružení a zaplacení ročního členského příspěvku vzniká řádné členství. Zamítnutí členství musí být do 60 dnů od podání přihlášky žadateli písemně odůvodněno.
- Právnická osoba je zastoupena osobou, která je statutární zástupce, nebo osobou, která je oprávněná jednat jménem právnické osoby. Toto oprávnění může být vydáno na dobu neurčitou nebo na základě jednotlivé události (v takovém případě musí být předáno předsedovi před zahájením). Pověření je součástí přihlášky do skupiny.
- Každý zúčastněný zástupce právnické osoby a individuální člen má 1 hlas na valné hromadě.

Členství téže osoby ve více orgánech spolku není přijatelné (MAS MUM, Úvod).

4.2.1 Strategie na období 2021-2027

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) je základním rozvojovým dokumentem pro místní akční skupiny, jehož prostřednictvím lze žádat o přerozdělení finančních prostředků pouze na jejich území. Po schválení šech povinných částí (akční plány, koncepční část) se na území našeho MAS dostanou v řádech desítek milionů korun finanční prostředky.

Strategické přípravy na programové období 2021-2027 začaly na začátku roku 2020. Prvním krokem bylo schválení územích hranic – každá obec souhlasila s tím, že se její území stane i v dalším období součástí MAS Mezi Úpou a Metují.

Od jara 2020 bylo umožněno i zapojení veřejnosti a obce na vyplnění projektových záměrů nebo dotazníků a zároveň probíhaly i rozhovory se zástupci obcí a dalšími účastníky napříč územím o jejich problémech, které by MAS mohla řešit, a také o nových možnostech během programového období. Byly zpracovány výstupy dotazníkového šetření spolu se socioekonomickou analýzou.

Během programového období 2021-2027 je SCLLD rozdělena do 2 částí. První část je tzv. Koncepční část, na kterou navazují Akční plány pro jednotlivé programové rámce operačních programů.

Koncepční část SCLLD je dokument, který se skládá ze 4 kapitol.

- 1) Popis začlenění komunity do tvorby strategie a popis působnosti teritoria – Stručná definice rozsahu, včetně zdůraznění společných charakteristik oblasti, historie MAS a zapojení komunity do vytváření SCLLD.
- 2) Analytická část – Je částečně postavena na socioekonomické analýze; vytváří se Analýza potřeb a SWOT analýza.
- 3) Strategická část – Obsahuje definování vize, specifických i strategických cílů a opatření k jejich dosažení a je v souladu se Strategií regionálního rozvoje ČR 21+.
- 4) Implementační část – Popis implementační a řídicí struktury, animační aktivity, monitorování a hodnocení.

Po schválení Koncepční části SCLLD je vypracován akční plán pro určité operační programy. Nyní se navazuje na Program rozvoje venkova (PRV) a jedná o Integrovaný regionální operační program (IROP), Operační program Zaměstnanost + a Společnou zemědělskou politiku (SZP). Součástí jednání je i možnost získání dotací z Operačního programu Technologie a Aplikace pro Konkurenceschopnost (OP TAK) a Operačního programu Životního prostředí. Konkrétní podporované aktivity bývají řešeny právě v rámci zpracování akčního plánu (MAS MUM, Strategie na období 2021 – 2027).

4.2.2 Místní akční plán rozvoje vzdělávání MAP III pro ORP Jaroměř

MAS Mezi Úpou a Metují uskutečňuje pro správní obvod obce s rozšířenou působností Jaroměř (ORP Jaroměř) téměř dvouletý projekt Místní akční plán vzdělávání III (MAP III).

Projekt se zaměřuje na vypracování akčních plánů v regionu na rozvoj inkluzivního a kvalitního vzdělávání pro děti a žáky do 15 let. Obsahuje předškolní a základní vzdělávání, neformální a zájmové vzdělávání, spolupráci mezi aktéry a cílem zkvalitnění vzdělávání.

Místní akční plán identifikuje priority a dílčí kroky potřebné k dosažení cílů vzdělávací politiky v regionu na základě místních potřeb a naléhavosti. Součástí místního akčního plánu jsou také data a analýzy ovlivňující region.

Je vypracován ve spolupráci s partnery, pedagogy, školami, zřizovateli a dalšími vzdělávacími subjekty v regionu Jaroměře.

Projekt se realizuje od 1. února 2022 do 20. listopadu 2023.

Spolupráce má vést k:

- Využití dlouhodobého plánování jako nástroje kvalitního řízení škol se systematicky zlepšením řízení mateřských a základních škol
- Sdílení pochopení o cílech kvalitního a inkluzivního vzdělávání
- Podporování školy se špatnými výsledky a rozvíjení potenciálu každého studenta
- Poskytování dostupného a kvalitního vzdělání pro každého žáka v inkluzivní škole

- Zlepšení spolupráce v regionu, využívání místní mimoškolní zdroje k rozvoji vzdělávání žáků a zlepšení spolupráce s rodiči (MAS MUM, Místní akční plán rozvoje vzdělávání MAP III pro ORP Jaroměř)

4.3 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření, které je další součástí praktické části, neslo podnázev průzkum názorů na kvalitu života v obci. Jeho realizace probíhala ve všech částech obce Provodov – Šonov v průběhu ledna a února 2023. Protože ho nebylo možné uskutečnit formou on-line dotazníku, bylo nutné většinu dotazovaných navštívit osobně minimálně jednou. Dotazník obsahoval z 80% uzavřené otázky. Vyplnění dotazníku bylo dobrovolné a anonymní. Jak bylo uvedeno v úvodu dotazníku, k jeho vyplnění stačilo méně než 10 minut. Celkem se podařilo získat odpovědi od 212 respondentů.

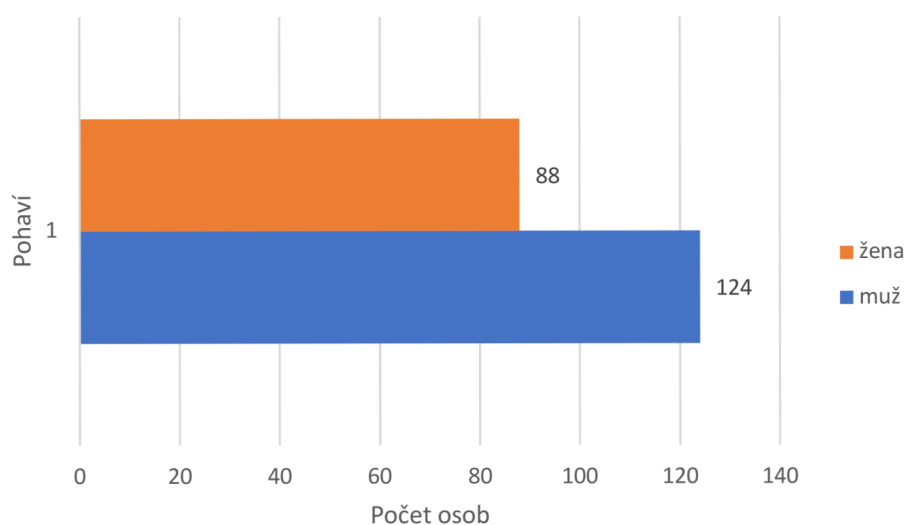
Výsledky vzešlé z dotazníkového šetření měly ukázat, jak jsou obyvatelé spokojeni se současným stavem své obce a odhalit největší problémy a největší pozitiva dané obce. Dalším z cílů bylo zjistit, jak početné jsou domácnosti na současné vesnici, do jaké vzdálenosti její obyvatelé dojíždějí za prací a zda k tomu využívají prostředky hromadné dopravy či vlastní automobily.

4.3.1 Výstupy dotazníkového šetření

Pohlaví dotazovaných

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 212 obyvatel obce Provodov – Šonov. Počet žen byl 88 a počet mužů 124. Jak názorně ukazuje níže uvedený graf, ochota žen k vyplňování byla nižší než mužů.

Graf 1 Jaké je Vaše pohlaví?

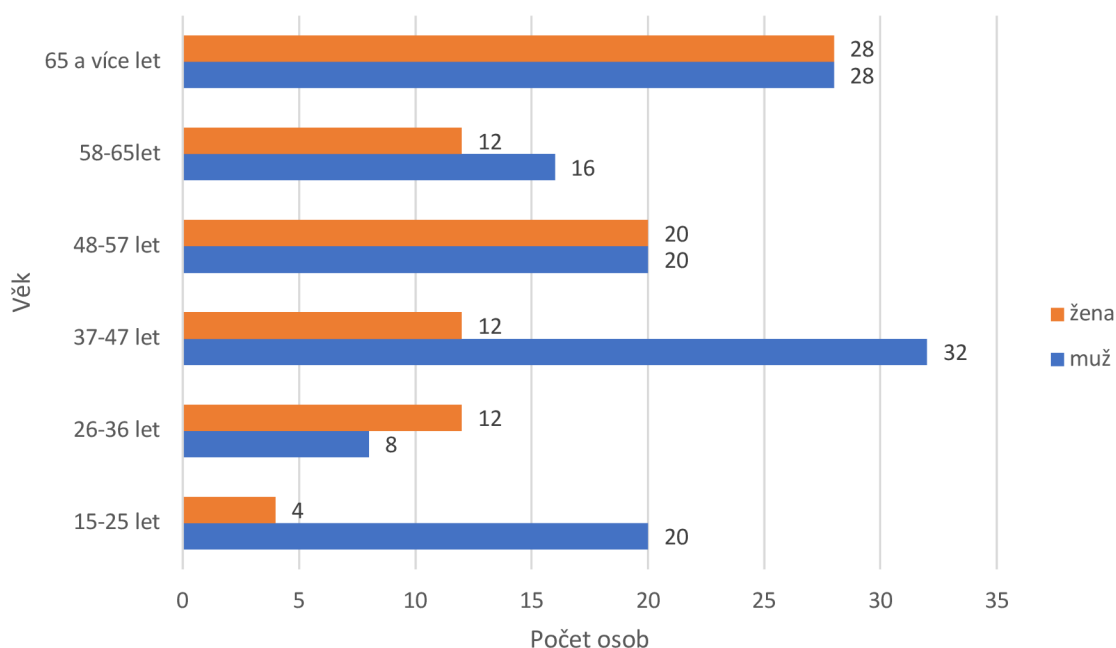
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Věkové složení

Dotazovaní měli na výběr z 6 věkových kategorií, z nichž první začínala 15 lety a poslední končila více než 65 lety. Věkové složení se ukázalo jako různorodé. Mezi ženami byly nejméně zastoupeny ženy ve věkové kategorii 15-25 let (4 osoby), mezi muži v kategorii 26–36 let (8 osob). Výrazně se zde ukázal zájem věkové skupiny 65 a více let (28 žen a 28 mužů). Vztáhnuto k celkovému počtu obyvatel v této věkové kategorii, odpovědělo 26,8 % z nich.

Průzkum potvrdil obecně rozšířenou domněnku, že ve složení seniorů 65+ převažují vdovy nad vdovci.

Graf 2 Jaký je Váš věk?

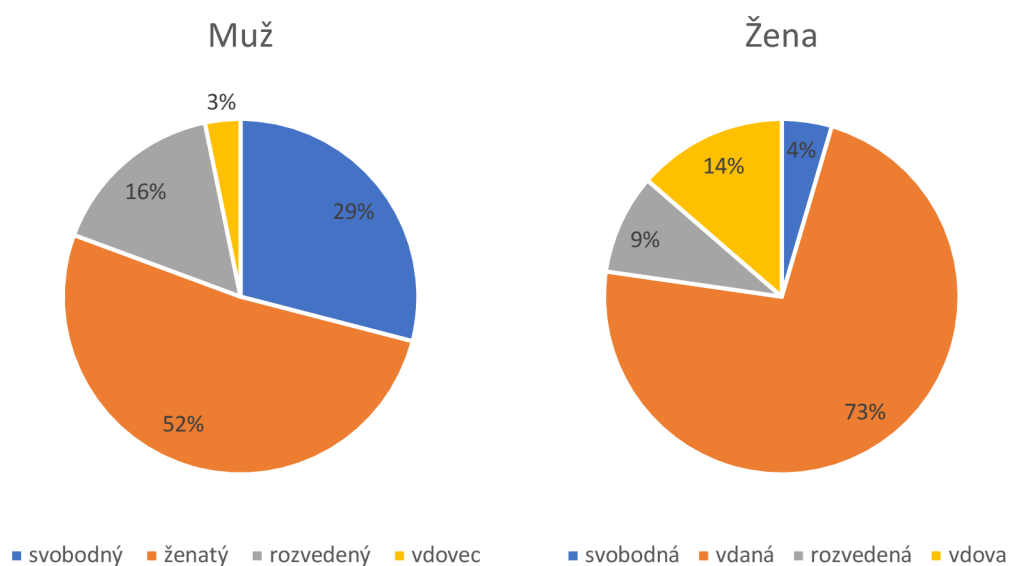

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Rodinný stav

Otázka na rodinný stav se v současnosti jeví jako nejvíce nepřesná. V dnešní době je běžné soužití rodin bez uzavřených sňatků. Přestože spolu partneři žijí v jedné domácnosti a vychovávají spolu děti, stále uvádějí jako svůj stav svobodný/svobodná. Tato absence sňatků se nevyhýbá ani malým obcím. Protože ale se průzkumu zúčastnili muži a ženy vyšších věkových skupin, podíly ženatých a vdaných jsou stále velké a převažující.

Graf 3 Jaký je Váš rodinný stav?

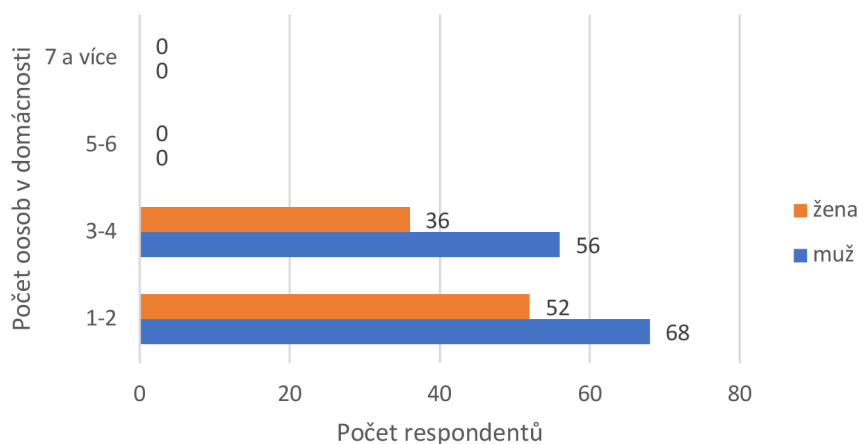

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Počet členů v domácnosti

Další otázka se týkala počtu členů v domácnosti. Jednoznačně se ukazuje, že ani na malé obci už nežijí velmi početné rodiny a dvě generace současně. Pokud v domě bydlí dvě nebo více generací, každá z nich má vlastní oddělené bydlení a vede vlastní domácnost. Model tradiční venkovské rodiny z minulého století s více dětmi v současnosti vymizel. Minimum obyvatel chová hospodářská zvířata, z užitkových zahrad se stávají zahrady okrasné, ze „záhumenek“ se stávají trávnickové plochy nebo pastviny pro ovce.

Graf 4 Kolik členů je ve Vaší domácnosti?

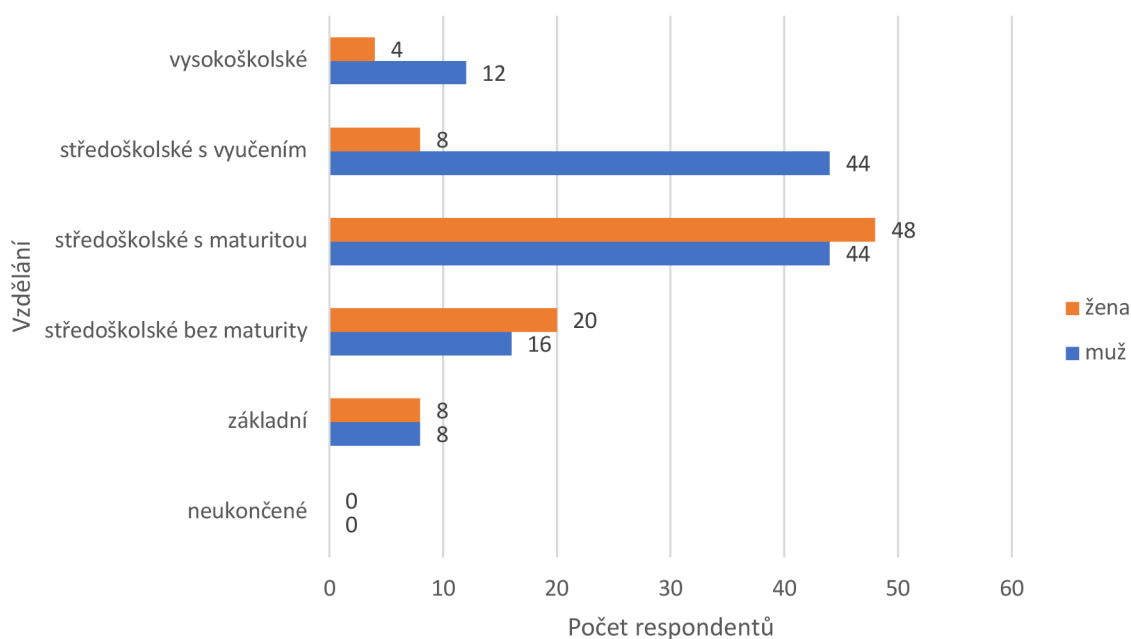
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Nejvyšší dokončené vzdělání

Otázka týkající se nejvyššího dosaženého vzdělání ukázala nejvyšší podíl v zastoupení středoškoláků. Ženy obvykle končily s maturitou (48 žen), muži končili s výučním listem (44 mužů) nebo s maturitou (44 mužů). Podíl respondentů s vysokoškolským vzděláním byl 7,54 % (16 osob), zde výrazně převažují muži.

Stupeň vzdělání je důležitý pro uplatnění na trhu práce. Minimum respondentů uvedlo pouze základní vzdělání (16 osob) a při bližším zkoumání se potvrdilo, že se jedná o respondenty ve dvou posledních věkových kategoriích. Tato generace ještě vyrůstala v době, kdy nebyl takový důraz kladen na vzdělání.

Graf 5 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

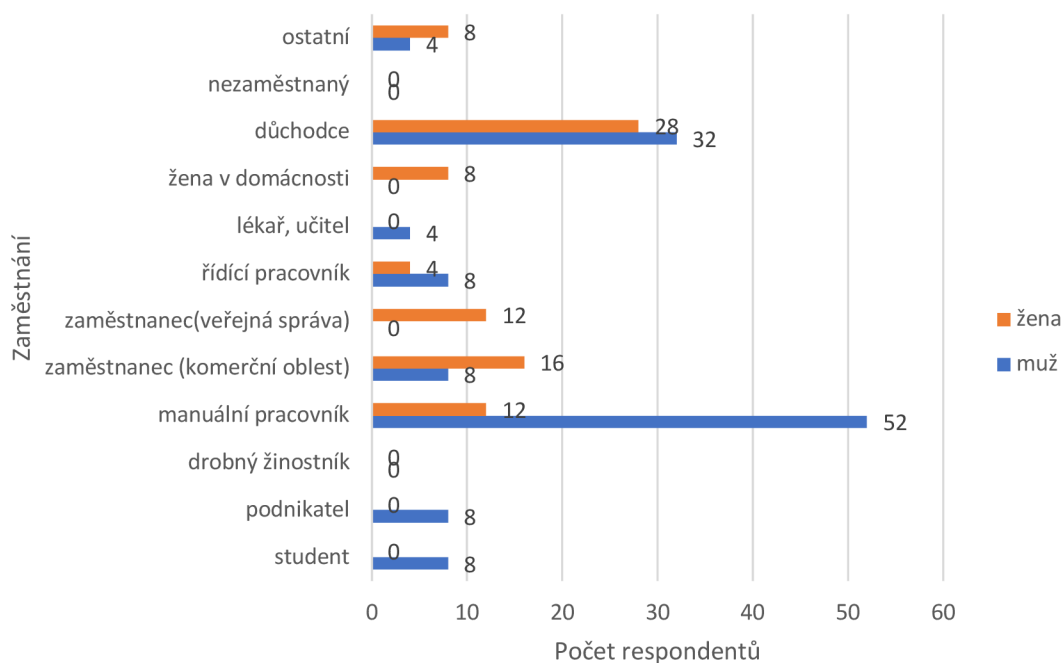
Zaměstnání

K odpovědi na tuto otázku autorka cítila nutnost poskytnout širokou nabídku možností. Respondenti vybírali z 12 kategorií, z nichž poslední nabízela možnost doplnění (ostatní ekonomicky aktivní – upřesněte). Ukázalo se, že do průzkumu nepřispěla žádná žena – studentka, žádná žena – podnikatelka ani žádná žena – drobná živnostnice. Nikdo z dotazovaných mužů a žen nezvolil kategorii nezaměstnaný/nezaměstnaná. Je zřejmé, že v tom svou roli hraje poloha obce a blízkost tří větších měst (Náchod, Nové Město nad Metují, Česká Skalice) i akceptovatelná dostupnost krajského města Hradec Králové i Škoda Auto a.s. Kvasiny.

Jak už bylo výše uvedeno výzkumu se zúčastnilo velké procento důchodců a důchodkyň (60 osob -28, 3 % dotázaných).

Dle ústní informace získané od zaměstnankyně obecního úřadu obce Provodov- Šonov má obec evidovaných 268 OSVČ. Z tohoto počtu se průzkumem podařilo zachytit pouze 3 % z nich. Otázkou je, zda se jedná o skutečně aktivní OSVČ nebo zda část z nich má svou činnost pozastavenou.

Graf 6 Jaké je Vaše zaměstnání?

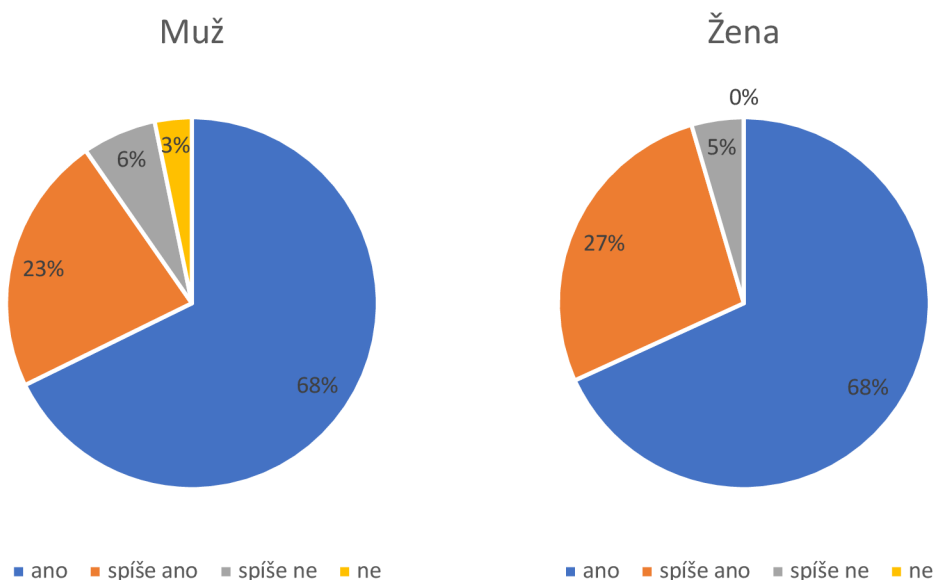

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Spokojenost s bydlením

Otázka na spokojenost s bydlením v obci jednoznačně zachytila kladnou odpověď u obou pohlaví. Naprostá většina obyvatel obce žije v rodinných domech s velkými zahradami, nemá problémy s parkováním svých aut, v obci je první stupeň základní školy, zrekonstruovaná mateřská škola, soukromá mateřská škola, dva obchody se smíšeným zbožím a několik větších či menších restaurací. Vzdálenost od sousedů výrazně eliminuje sousedské vztahy. Obci se daří budovat chodníky podél hlavní komunikace i k důležitým bodům infrastruktury.

Graf 7 Jste spokojený/spokojená se svým bydlením v obci?

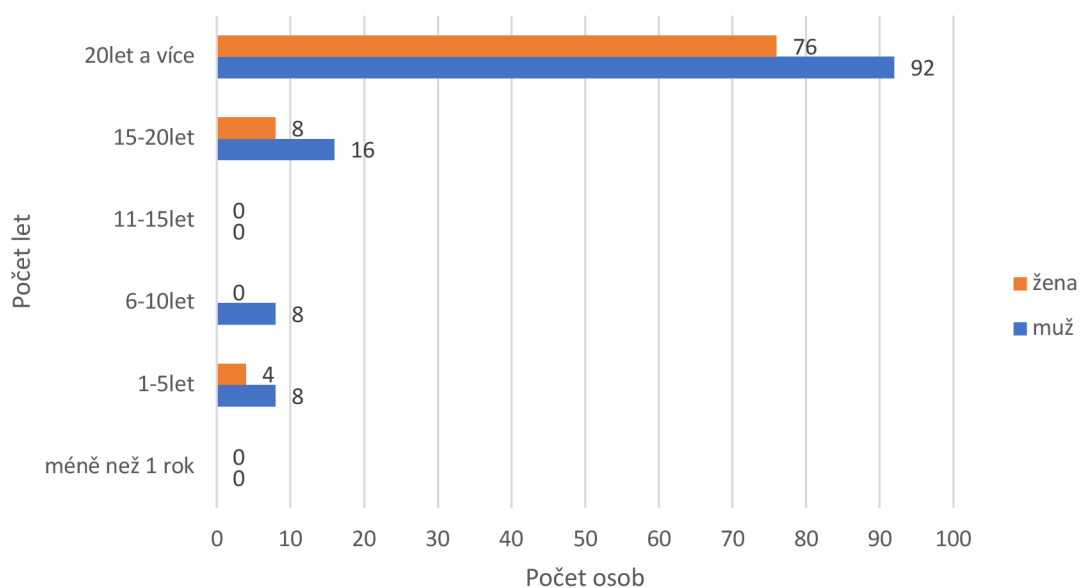
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Doba žití v obci

Otázka na délku života, stráveného v obci, měla ukázat, jaká je migrace jejích obyvatel, zda se soužití opírá o většinu starousedlíků či příliv nových obyvatel v novostavbách. Jak lze vyčíst z níže uvedeného grafu, naprostá většina respondentů žije v obci více než 20 let.

Určitě je to díky minimu nájemních bytů, které v obci jsou. Obec samotná v současnosti nemá žádný obecní byt k pronájmu, takže naprostá většina podnájemníků bydlí v prostorech k pronájmu v soukromých objektech.

Graf 8 Jak dlouho v obci žijete?

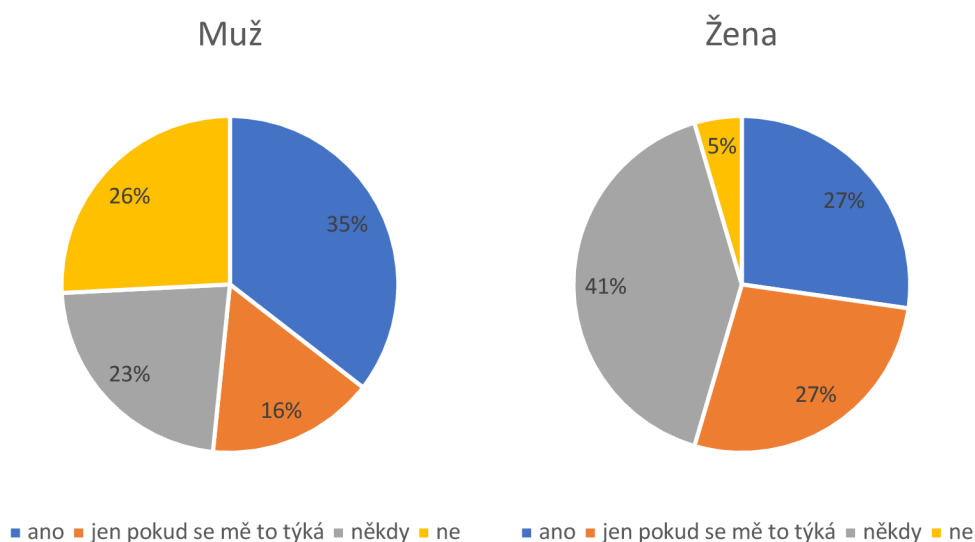
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Zájem o aktivitu samosprávy

V odpovědích na tuto otázku se projevila větší zájem mužského pohlaví o dění v obci a politiku vůbec. V kontrastu s tím je ale také značný podíl odpovědi ne u tohoto pohlaví.

Vedení obce je již po několika volebních obdobích stejné, což má zřejmě vliv na reakce na takto položenou otázku. Vzhledem k velikosti obce se těžko hledají nové tváře do zastupitelstva i komisí.

Graf 9 Zajímáte se o aktivitu místní samosprávy ve Vaší obci?

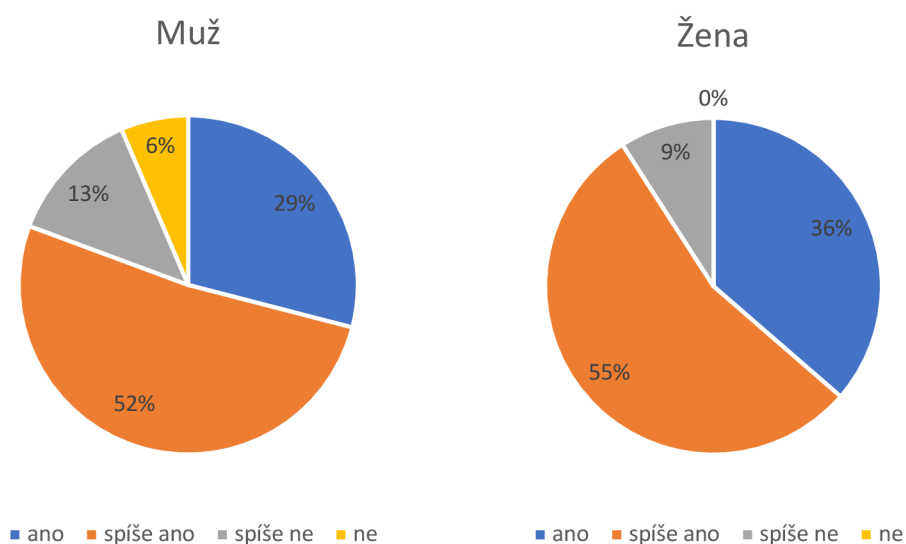

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Aktivita samosprávy k pomoci rozvoje

Tato otázka je spojená s předchozí otázkou na aktivitu samosprávy. Příjemným zjištěním pro vedení obce by mělo být, že je jeho činnost kladně hodnocena u více než poloviny oslovených žena mužů. U žen se neobjevuje radikální odpověď „ne“, což zřejmě vyplývá z charakteristiky tohoto pohlaví. Ženy se tak radikálně nevymezují a používají raději mírnější formu záporu „spíše ne“.

Graf 10 Myslíte si, že aktivita místní samosprávy pomáhá k rozvoji Vaší obce?

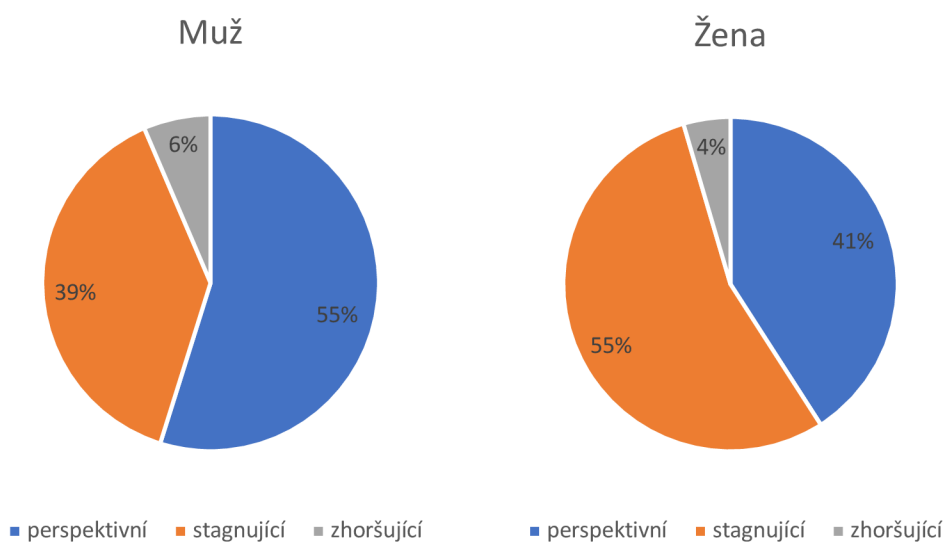

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Budoucí vývoj obce

Velké procento dotázaných žen (55 %) vidí vývoj své obce za stagnující, ale podíl odpovědí „perspektivní“ je skvělým zjištěním. Jen 4 % žen a 6 % mužů považuje směřování obce zhoršujícím směrem. Je otázkou, zda to není spojeno s jejich zhoršující životní situací a celkovým negativním pohledem na okolní svět.

Graf 11 Pokládáte Vaši obec z hlediska budoucího vývoje za:

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Posouzení jednotlivých faktorů

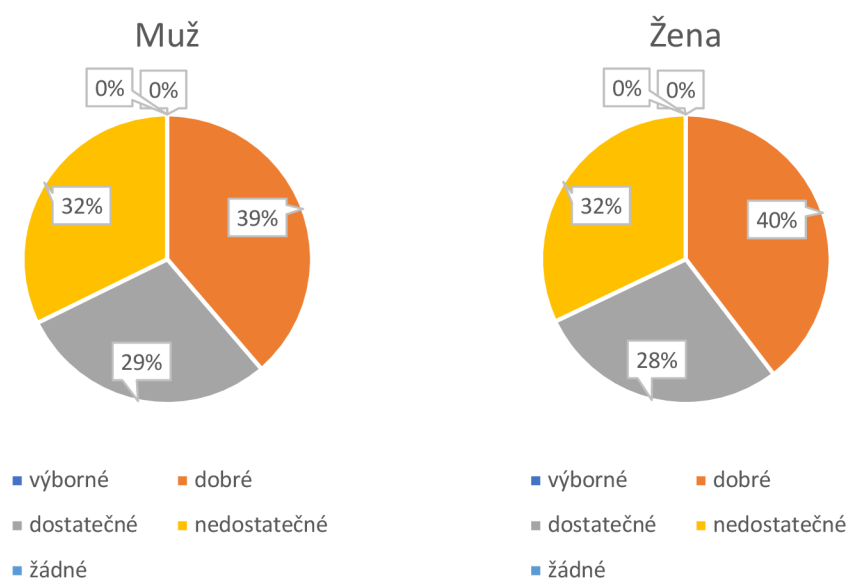
- příležitosti k zaměstnání

Jak bylo již dříve v této práci uvedeno, poloha obce Provodov-Šonov je výhodná a celkové plné zaměstnanosti pomáhá i dobrá dopravní obslužnost. Tři větší města v dosahu 10 km (Náchod, Nové Město nad Metují, Česká Skalice) i akceptovatelná dostupnost krajského města Hradec Králové a atraktivního zaměstnavatele Škoda Auto a.s. Kvasiny nabízí dostatek pracovních pozic pro obě pohlaví. Přesto shodně 32 % dotázaných žen a mužů hodnotí nabídku příležitostí k zaměstnání jako nedostatečnou. Možná u nich byla otázka pochopena jako vymežující jen na prostředí obce a pak by toto procento bylo pochopitelné.

Už v minulých desetiletích zaniklo Zemědělské družstvo Rozkoš, kde mnozí pracovali. Z opuštěných kravínů jsou autoopravny a vrakoviště. Aktivní zemědělství většího rozsahu provozuje jen několik rodin v odlehlých částech obce.

Stále jen minimální procento obyvatel je zapojeno do turistického ruchu, nabízí ubytování a další služby.

Graf 12 Posud'te jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Příležitosti k zaměstnání v obci a přilehlém okolí

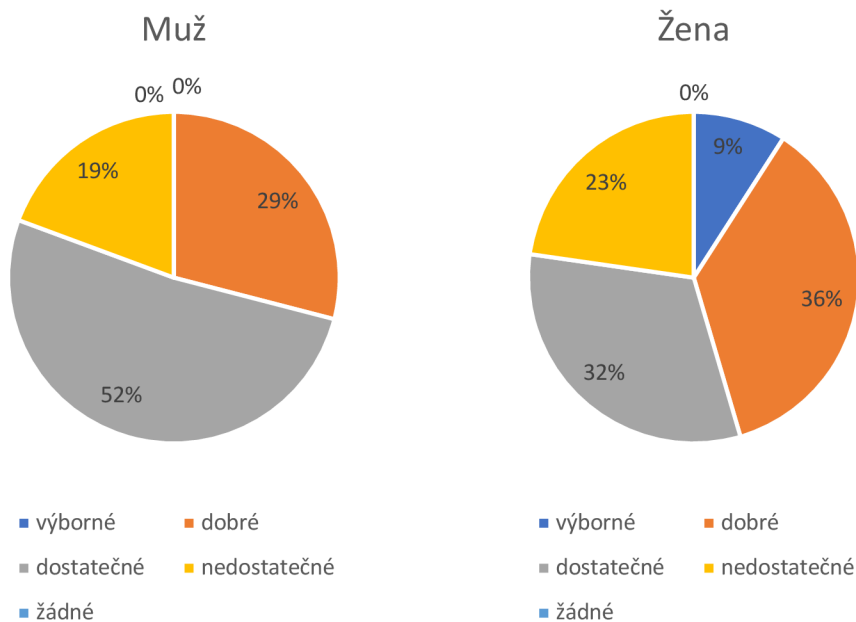

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- dopravní spojení

Ženy ve větší míře než muži používají prostředky hromadné dopravy, mají lépe zmapované možnosti spojení a proto dopravní spojení považují v 9% za výborné. Celkově se obě pohlaví shodují na dobré a dostatečné dopravní obslužnosti. Důležitým faktorem hodnocení je zde určitě předchozí zkušenost respondenta. Pokud byl/a zvyklý/á na pohyb ve velkých městech a kombinovat několik typů dopravních prostředků, bude se mu zdát obslužnost malé obce nedostatečná. Svou roli v odpovědích by mohl hrát i fakt, že vlaková trať vede jen okrajovou částí obce (Václavice) a většina obyvatel kvůli značné vzdálenosti nádraží využívá jen autobusová spojení

Graf 13 Posud'te jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Dopravní spojení (do školy, do zaměstnaní, nákupy...)

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- sociální služby

Jen 9 % žen a 10 % mužů považuje nabídku sociálních služeb pro občany za dobré. Stejná procenta uvádějí, že v obci nejsou žádné sociální služby. Pravdou je, že malá obec se svou nabídkou nedokáže vyrovnat větším městům. Péče o seniory a nemocné je zde více než jinde na rodinných příslušnících. Přesto je i zde z čeho vybírat a záleží na tom, jak aktivní v této oblasti jedinci či skupiny jsou. Občané se mohou obracet na tyto organizace, nabízející ověřené a kvalitní sociální služby.

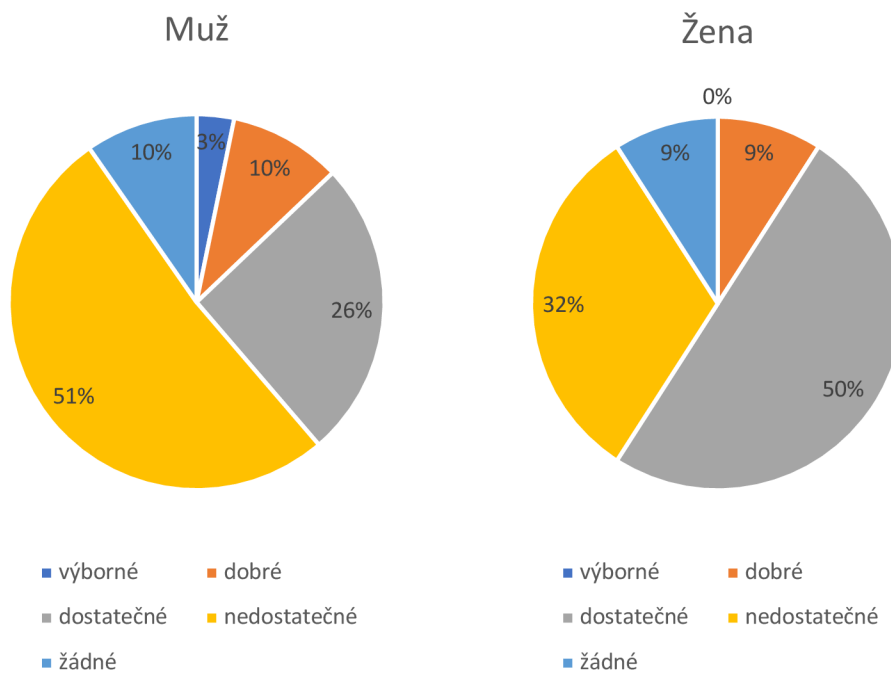
Koncepce proseniorské politiky obce neexistuje.

Tabulka 2 Organizace a nabízející sociální služby

Organizace	Projekt	Služba
Oblastní charita Hradec Králové	Noclehárna	Ubytování
Centrum sociální pomoci a služeb o.p.s.	Manželská a rodinná poradna	Poradenství
Občanské poradenské středisko o.p.s.	Občanská poradna Náchod	Poradenství
Diakonie ČCE	Evangelický domov Náchod	Odlehčovací služby
Oblastní charita Červený Kostelec	Tísňová péče	Pomoc v krizových situacích
Pferdaz.ú.	Takový normální život	Sociální rehabilitace
Společné cesty z.s.	Osobní asistence	Osobní asistence
Hewerz.s.	Osobní asistence	Osobní asistence

Zdroj: Truněčková, vlastní zpracování

Graf 14 Posuďte jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci - Sociální služby pro občany

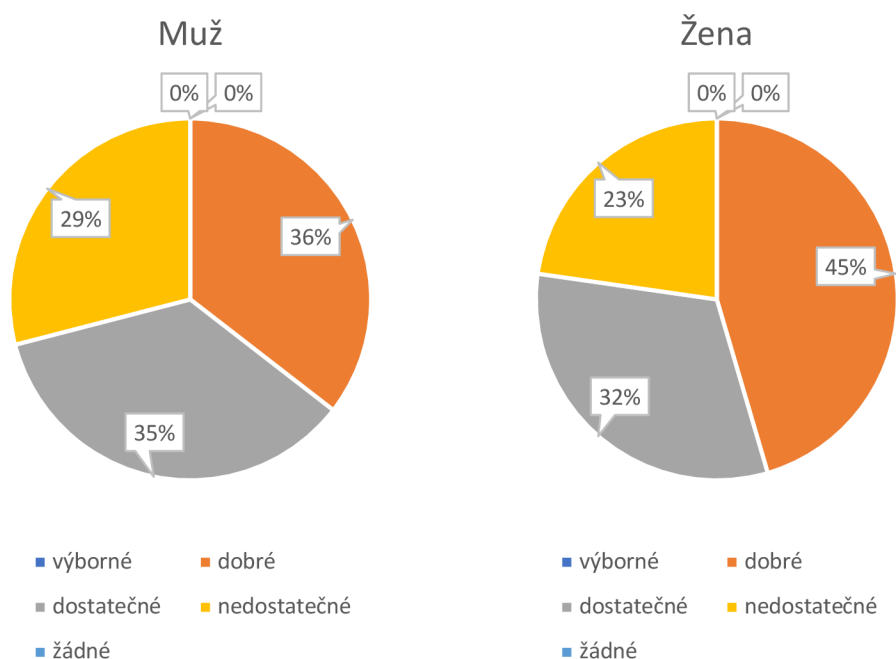

Zdroj: Dotazníkové zpracování, vlastní zpracování

- možnost společenského, kulturního a sportovního života

Další otázka se ptá na možnosti kulturního a společenského života. Je potěšujícím zjištěním, že 71 % mužů a 77 % žen považuje nabídku v těchto pro kvalitu života důležitých oblastech za dobré a dostatečné. Blízkost větších měst do 10 km nabízí zřejmě dostatek možností, které kompenzují omezené kapacity obce. Samozřejmě zde funguje kulturní komise, která několikrát do roka pořádá zajímavé akce. Velký podíl na rozvoji sportovního života má fungující fotbalový oddíl, před dvěma lety zbudované multifunkční hřiště pro volejbal, nohejbal, tenis a podobné sporty. Každý rok je netrpělivě očekávaný program Dne matek, který připravuje amatérský divadelní soubor KOUČ, svá vystoupení nabízí základní škola i mateřská škola obce.

Graf 15 Posud'te jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Možnosti společenského, kulturního a sportovního života

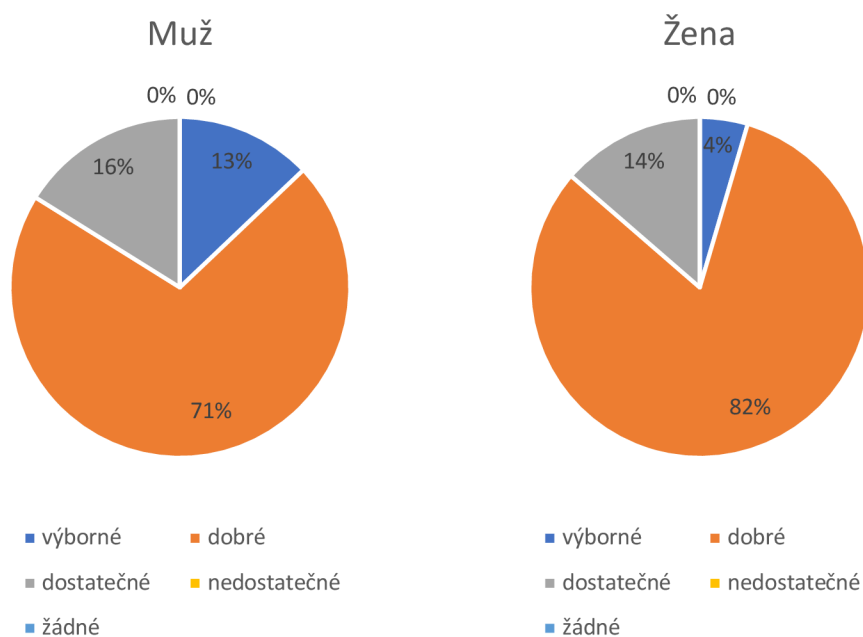

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- bezpečnost

Bezpečnost je jedním z pozitiv této malé obce. Lidé se tu znají, sousedé znají i pravidelné návštěvníky, kteří do okolí přijíždějí. V délce celé hlavní komunikace, procházející částmi Provodov a Šonov byl v posledních letech vybudován nový chodník a další chodníky se budují k důležitým bodům infrastruktury. V jedné části obce byl v minulém roce osazen stacionární radar pro měření rychlosti projíždějících aut. Obec se připojuje k vznikající cyklostezce okolo přehrady Rozkoš. Proto nepřekvapí níže zobrazené hodnocení dotázaných na tuto otázku. Celých 13 % mužů a 4 % žen hodnotí bezpečnost nejvyšším oceněním, tedy výborné. Ani jedno pohlaví neuvádí otázku bezpečnosti jako nedostatečnou.

Graf 16 Posuďte jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Bezpečnost v obci

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

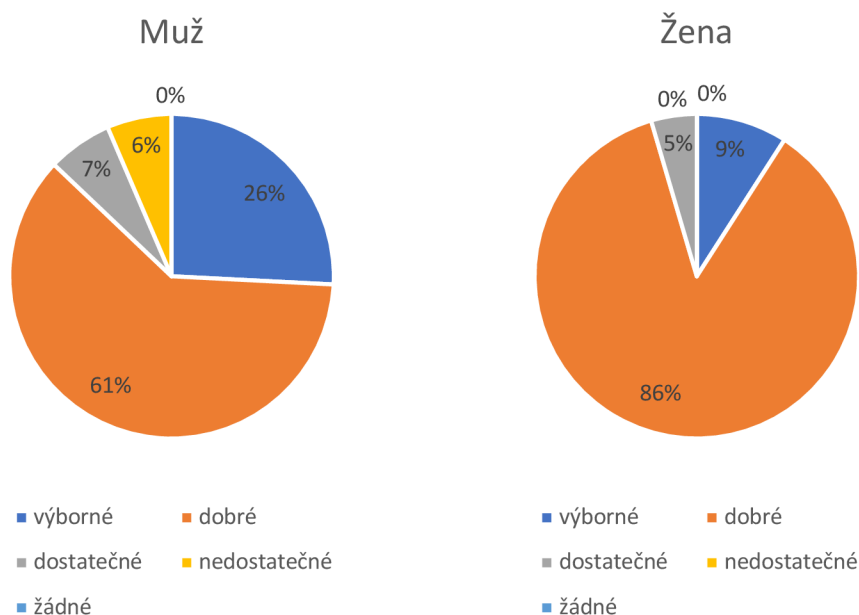
- kvalita žití

Obec Provodov-Šonov dvěma ze svých menších částí těsně přiléhá k ploše přehrady Rozkoš, která byla v minulosti nazývaná „východočeským mořem“ a se svou rozlohou cca 1.000 ha jí patří osmé místo mezi českými přehradami. I když poslední doba přinesla pár negativních věcí spojených hlavně s divokými a neregulovanými ubytovacími kapacitami rybářů a jejich pocity nadřazenosti v oblasti, stále tato přehrada zůstává místem pro relax a rekreaci. Těsně je s tím spojeno i příjemné přírodní prostředí, množství luk a lesů.

Ke klidu v obci nemalou měrou přispívá i struktura osídlení. Obyvatelé bydlí v rodinných domech s velkými zahradami, vzájemně se neruší a k sousedským sporům dochází méně častěji než v místech s hustým osídlením, bytovými domy a sídlišti.

Proto není velkým překvapením, že 26 % mužů (9 % žen) hodnotí tuto stránku jako výbornou a 61 % mužů (86 % žen) jako dobrou.

Graf 17 Posud'te jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Kvalita žití (klid, přírodní prostředí)

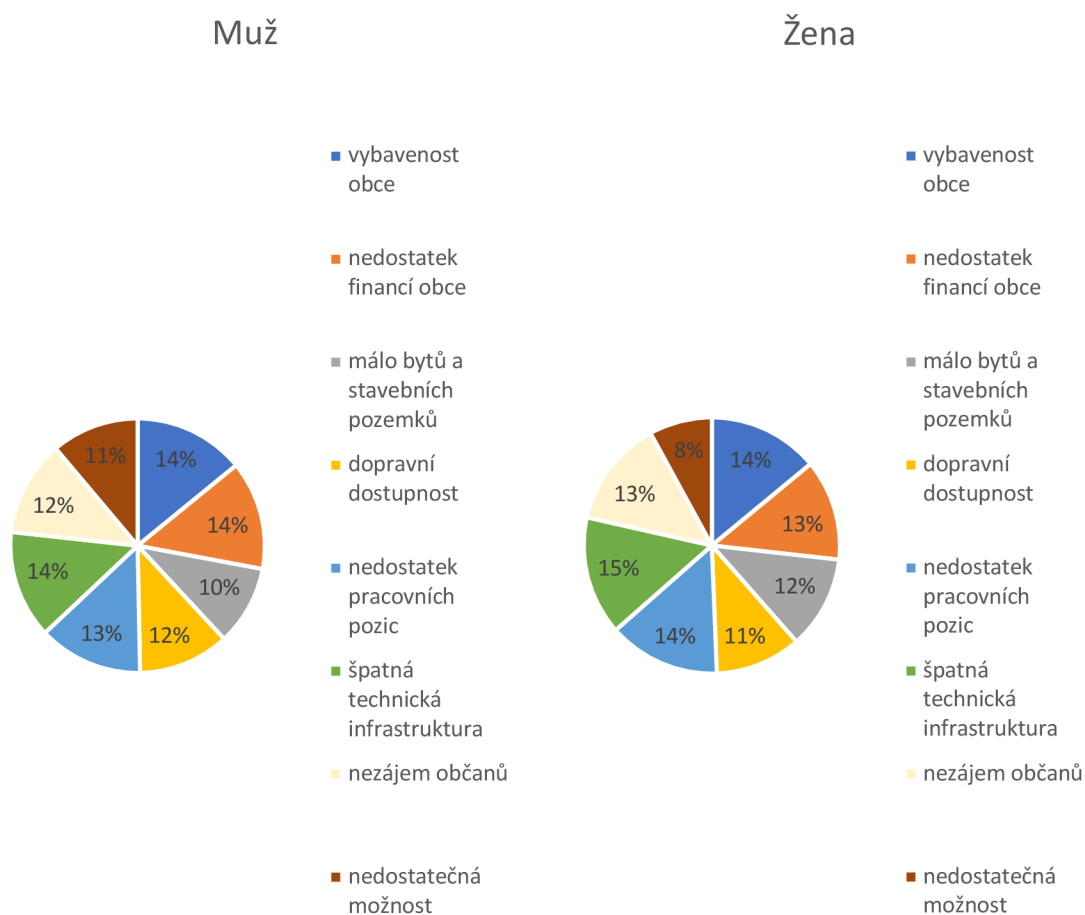

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Největší problémy

Otázka na největší problémy obce byla postavena na řazení důležitosti od 1 do 8 s tím, že 1 je nejmenší problém a 8 největší problém. Jak ukazují následné grafy, při sestavování se podařilo vyjmenovat nejdůležitější problémy obce a jejich závažnost je téměř vyrovnaná. Přesto se dá jako výraznější vyčíst špatná technická infrastruktura a nedostatek financí obce.

Graf 18 Jaké jsou největší problémy ve Vaší obci?

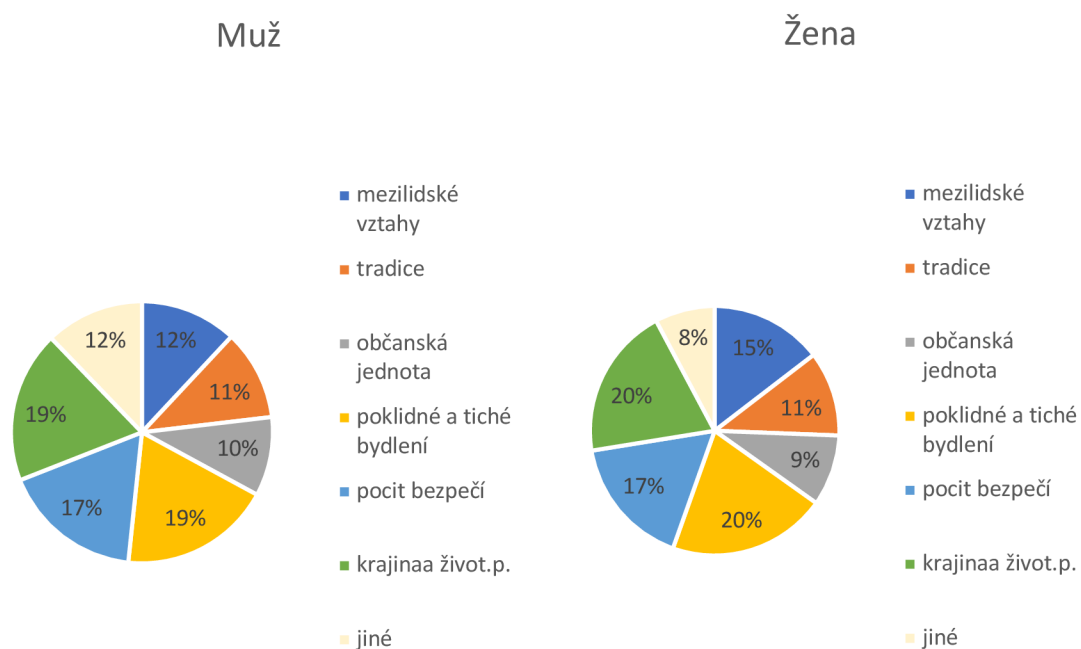

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Největší pozitiva

Otázka na největší pozitiva bydlení v obci Provodov-Šonov byla opět postavena na řazení důležitosti od 1 do 7 s tím, že 1 je nejmenší pozitivum a 8 největší pozitivum. Výsledky z odpovědí dotázaných opět přináší následující grafy. Jasně převažuje klidné a tiché bydlení, pocit bezpečí, krajina a životní prostředí. Několik respondentů uvedlo mezi jinými rodinu, příbuzenské vztahy a Rozkoš.

Graf 19 Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější pozitiva života ve Vaší obci?

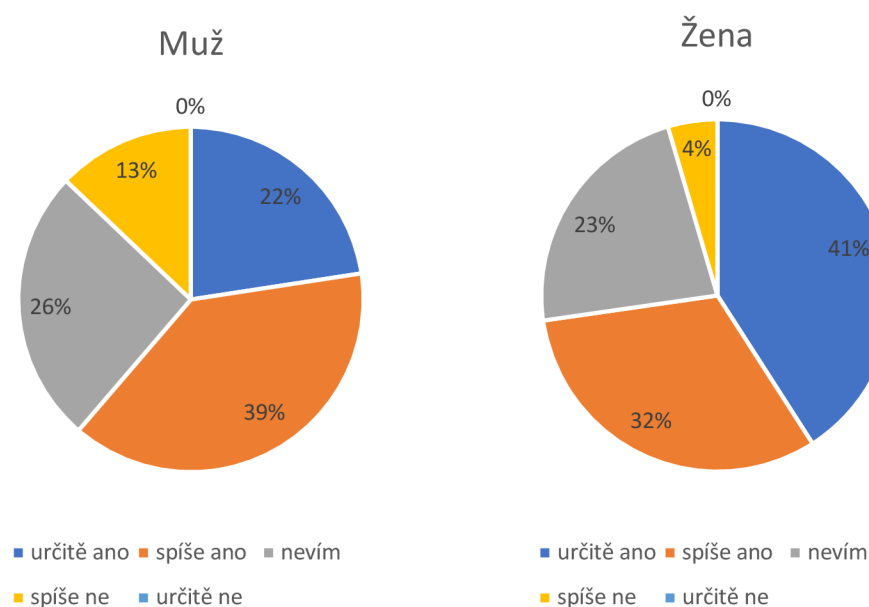
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Politika rozvoje pro zlepšení kvality života

- rozvoj místních tradic a zvyklostí

První z dalšího bloku otázek, tentokrát na politiku rozvoje obce, se týkala místních tradic a zvyklostí. Většina respondentů z obou pohlaví se domnívá, že by to mohlo přispět ke zlepšení kvality života v jejich obci. Vzhledem k tomu, že obec své tradice a zvyklosti nerozvíjí ani nepropaguje, je otázkou, co si dotázaní pod tím představují. Jedinou tradiční akcí je každoroční „Provodovská proudnice“, kterou pořádá na hřišti TJ Sokol místní SDH. Už v osmdesátých letech vymizela velikonoční tradice do výšek zavěšovaných slaměných panáků „koledníků“. Tradicí by se dala nazvat i pravidelná slavnost spojená s oslavou Dne matek.

Graf 20 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Rozvoj místních tradic a zvyklostí

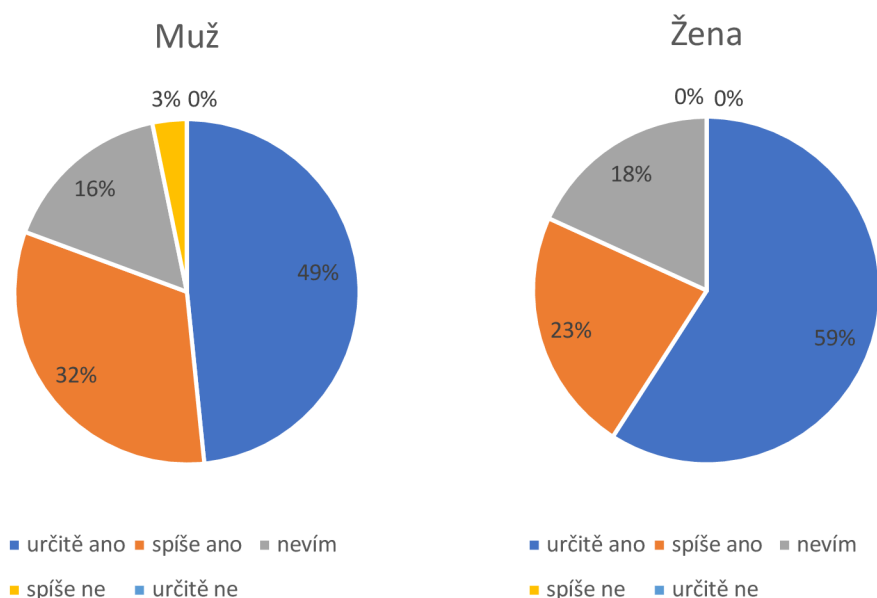
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- zdokonalení občanské vybavenosti

Otázka na rozvoj v oblasti zdokonalení občanské vybavenosti vrátila jednoznačnou odpověď. Muži v 81 % odpovídají **ano a spíše ano**, ženy dokonce v 82 % a v odpovědi **ano** jsou ještě přesvědčivější.

Graf 21 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Zdokonalení občanské vybavenosti (škola, obchody,...)

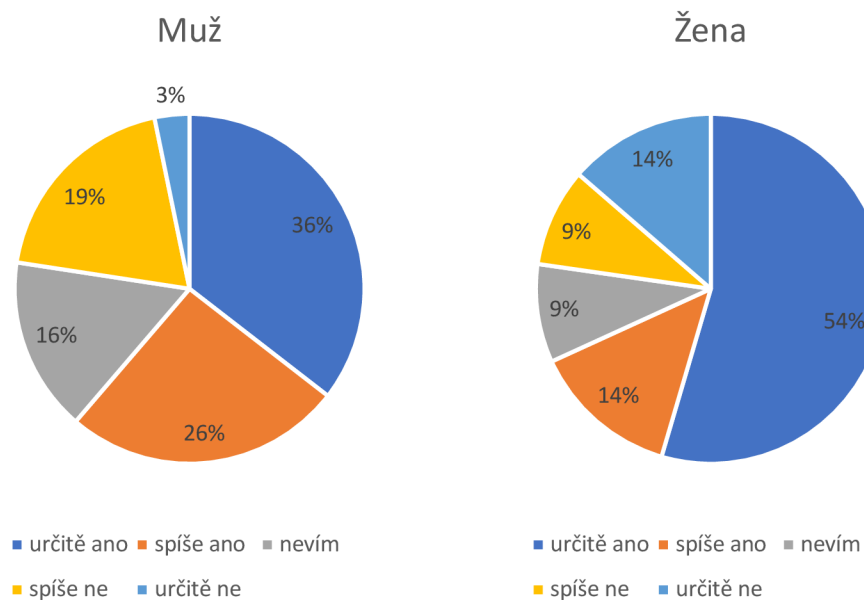

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- budování nového bydlení

Dotázaní si uvědomují, že dobrý život obce je spojený s narůstajícím počtem obyvatel nebo alespoň s udržením stávajícího počtu, proto většina z nich na otázku budování nového bydlení odpověděla kladně. Obec by měla aktivně připravovat a nabízet k další výstavbě své pozemky a pokud to není možné, měla by alespoň zřetelně podporovat výstavbu na soukromých pozemcích v katastru obce.

Graf 22 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Budování nového bydlení

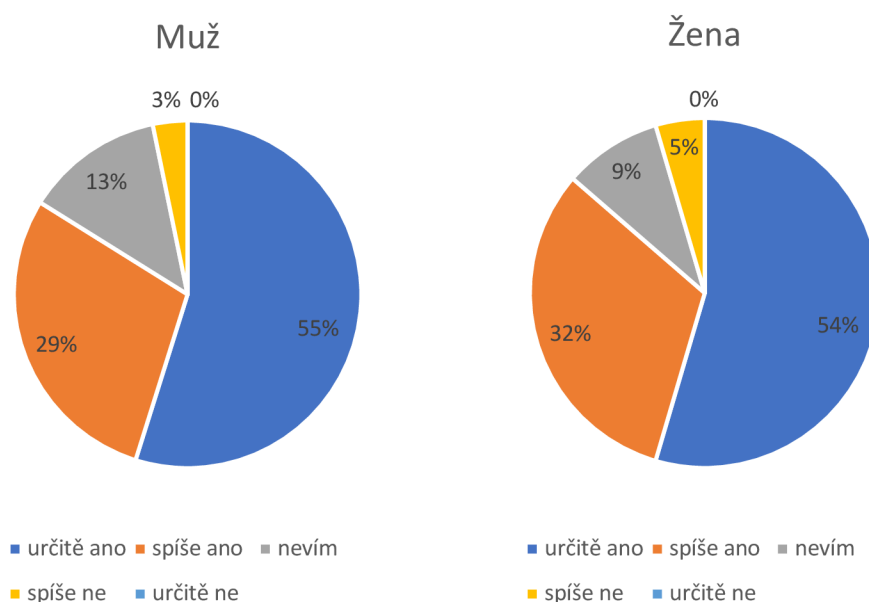

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- zkvalitnění dopravní dostupnosti

Dopravní dostupnost není v rukách samosprávy obce tak, jak by si mnozí její obyvatelé přáli. Přesto by i v tomhle směru mělo být vedení obce maximálně aktivní a bojovat za každý spoj, který obcí projíždí. Napojení na vznikající cyklostezku kolem Rozkoše určitě rozšíří možnosti cestování pro část lidí v jejich volném čase, ale i v dojíždění do zaměstnání v příznivých měsících roku.

Graf 23 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Zkvalitnění dopravní dostupnosti

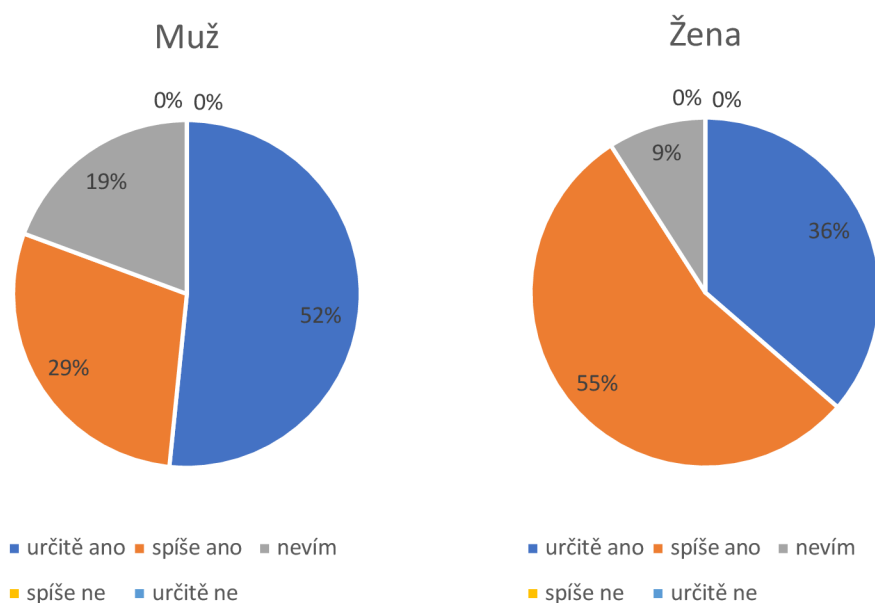

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- vylepšení technické infrastruktury

Už v předchozích odpovědích označilo velké množství respondentů stav technické infrastruktury jako problém. Proto i volání po jejím zlepšení je tak výrazné. Obě pohlaví shodně označila odpověď k vylepšení technické infrastruktury v 55 %.

Graf 24 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? – Vylepšení technické infrastruktury

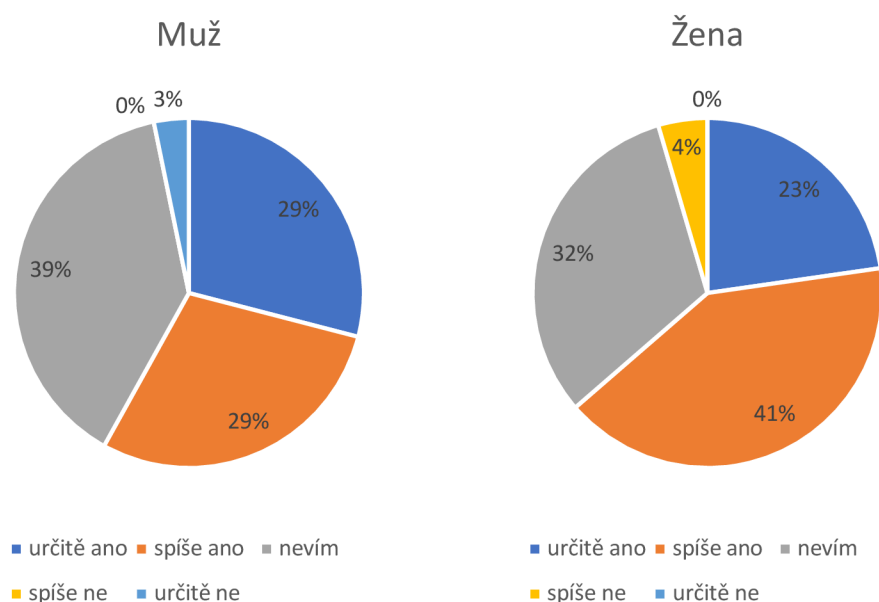

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- pomoc podnikání

Je všeobecně rozšířenou věcí, že si podnikání zaslouží maximální možnost podporu. Pokud mluvíme o podnikání, které je v souladu s koncepcí rozvoje obce, právy jejich občanů, neničí životní prostředí a není v rozporu se zákonem, pak nemůžeme jinak než souhlasit a stejného názoru byla i většina dotázaných. Odpověď **nevím** je nejspíš důsledkem toho, že respondenti nevědí, jaké má obec v této oblasti možnosti a zda je dokáže využít.

Graf 25 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Pomoc podnikání

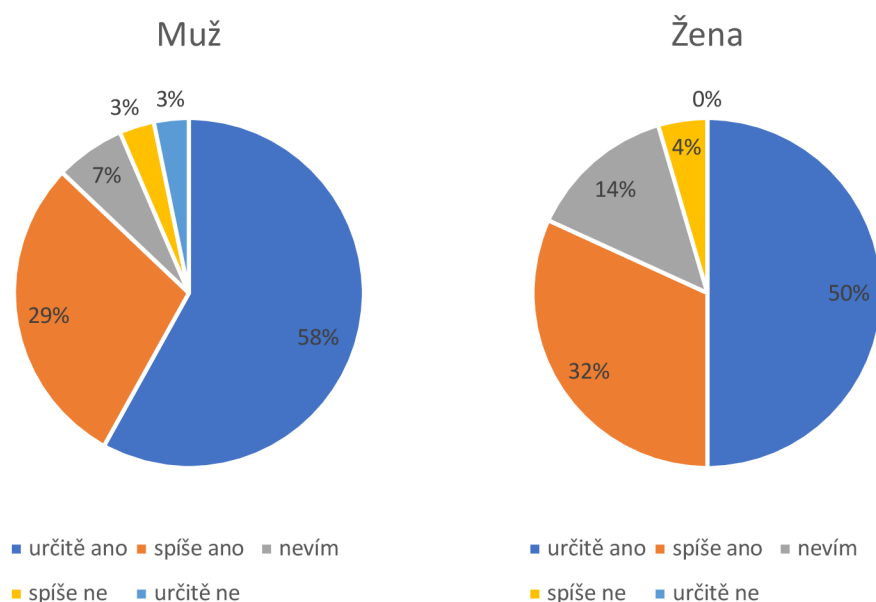

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- pracovní možnosti

Další otázka se týkala rozvoji pracovních možností v obci. Opět úzce souvisí s předešlou otázkou na podporu podnikání. Obec této velikosti se nedokáže stát významnějším zaměstnavatelem. Měla by ale monitorovat současný trh práce, zapojovat se do dotačních programů ÚP, předávat informace, nabízet své volné kapacity v oblasti nemovitostí k dalšímu využití, aktivně vyhledávat investory, kteří by nabídli nová pracovní místa. Všichni dotázaní to cítí podobně (ano, spíše ano v 87 % u mužů, v 82 % u žen).

Graf 26 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Pracovní možnosti v obci a okolí

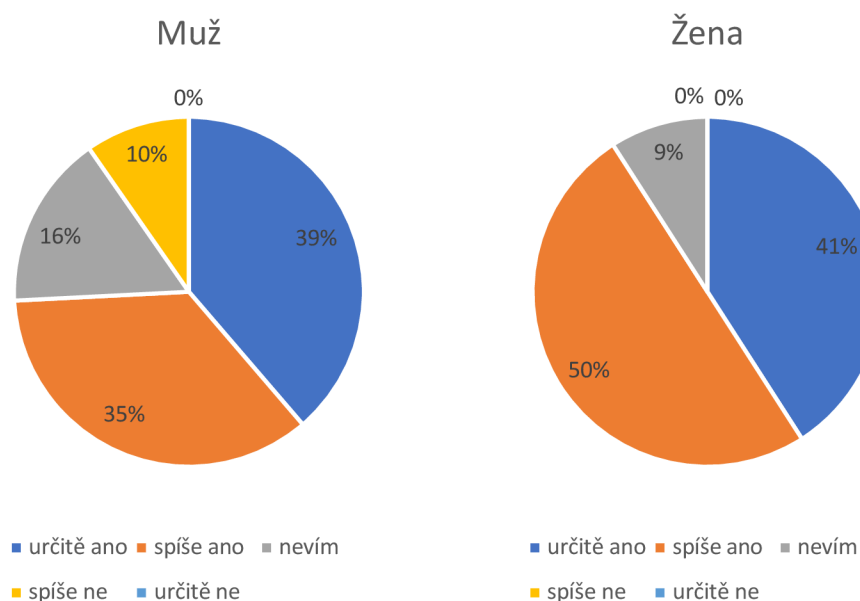

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- ochrana přírody a ekologie

V České republice se propagaci ochrany přírody a ekologie věnuje hodně kvalitních organizací a spolků už mnoho let. Jejich práce je záslužná a má i velké regionální přesahy, přesto 9 % žen a 16 % mužů v otázce rozvoje ochrany a ekologie odpovědělo, že neví. Možná za to může rozpačitý přístup státní správy a ostatních orgánů k situaci, která léta přetrvává na pozemcích v těsné blízkosti přehradní nádrže Rozkoš. Nestandardní kempování, znečišťování okolí odpadky, jízda motorovými vozidly po nezpevněných cestách, to vše obyvatelé obce Provodov-Šonov vnímají poslední dvě desetky let a právem volají po konečně koncepčním řešení.

Graf 27 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Ochrana přírody a ekologie

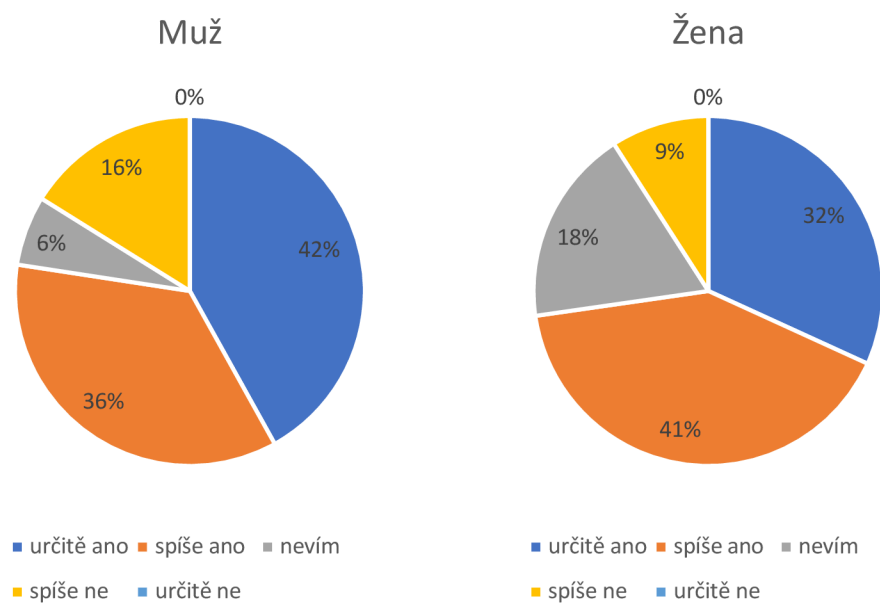

Zdroj: Dotazníkové šetření vlastní zpracování

- turistika a cestovní ruch

I tato otázka má návaznost na výše uvedené skutečnosti. V katastru obce se nachází několik turisticky zajímavých cílů. Je zde budova kostela svatého Václava, který je chráněn jako kulturní památka České republiky (Václavice), budova římskokatolického filiálního kostela (Václavice) a vodní nádrže Rozkoš (Kleny, Šeřeč). Silným turistickým cílem pro specifickou skupinu turistů jsou vojenské hroby a pomníky z války roku 1866, které na území obce a v jejím okolí o které se starají Komité 1866.

Graf 28 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Turistika a cestovní ruch

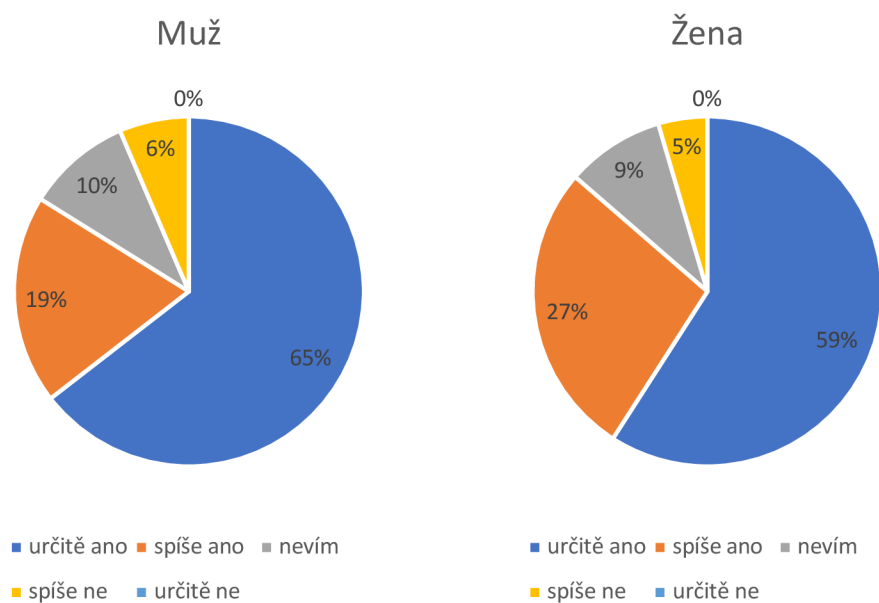
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- výstavba/rekonstrukce sportovních a kulturních zařízení

V odpovědích na tuto otázku se odráží rozdíl mezi starší a mladou generací. Mladí lidé se ve volné čase rádi věnují sportovním aktivitám, touží navštěvovat kulturní akce, a ne vždy jim vyhovuje dojíždění. I když si uvědomují, že budování nových sportovišť a pořádání častých kulturních akcí není ve finančních možnostech jejich obce, přesto v tomto bodě odpovídali **ano a spíše ano**.

Graf 29 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Výstavba/Rekonstrukce sportovních a kulturních zařízení

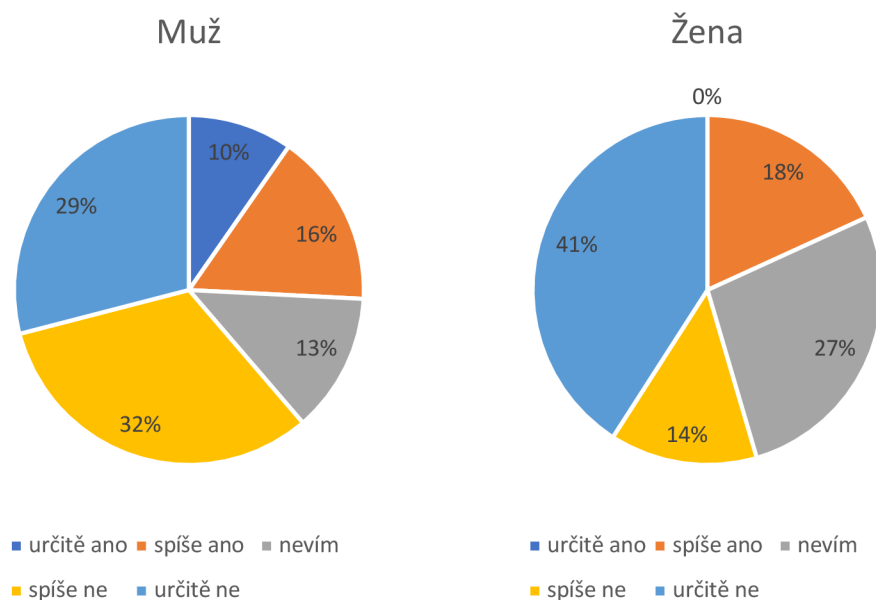

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- spojení obce s jinou obcí

Negativní odpovědi na tuto otázku nejsou překvapivé. Někteří ze starousedlíků se doteď nevyrovnali se stávajícím sloučením obcí, a to zejména v případě dvou největších částí Provodov a Šonov. Zpětným pohledem do dotazníků bylo zjištěno souhlasnou odpověď označili mladší respondenti, kteří již nezažili dřívější samostatnost jednotlivých částí.

Graf 30 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Spojení obce s jinou obcí

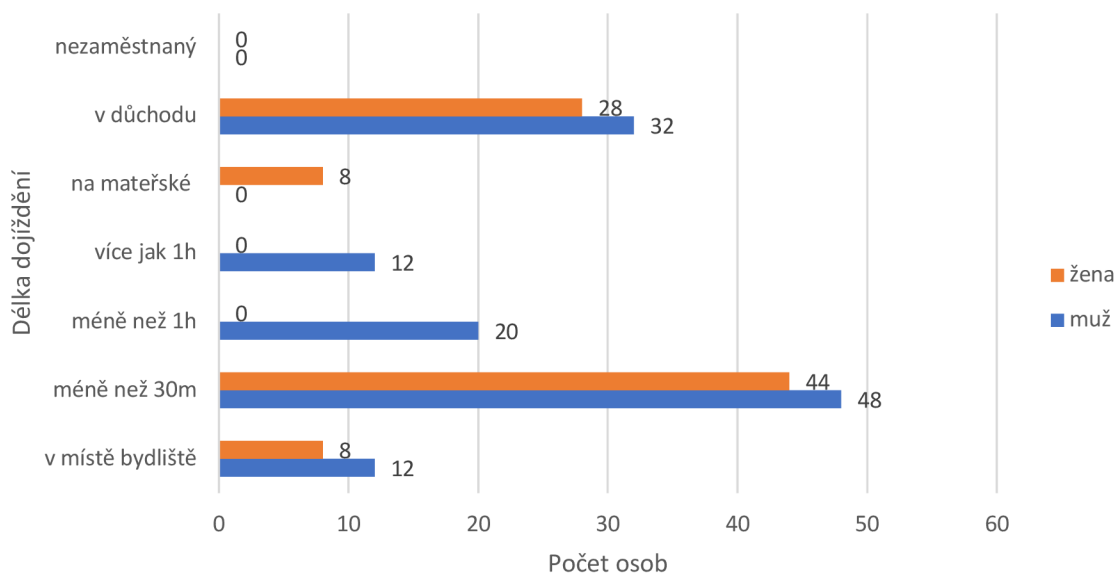
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Čas strávený na cestě do práce/školy

Další otázka byla na délku dojíždění do zaměstnání či do školy. Odpovědi ukazují větší ochotu k delšímu dojíždění ze strany mužů. U žen je ochota k dojíždění snížena jejich dalšími povinnostmi, jako je péče o děti a o další členy domácnosti. V kombinaci s níže uvedenou další otázkou na typ dopravního prostředku, kde jednoznačně vítězí automobil, lze vydedukovat, že ochota k dojíždění na delší vzdálenosti u mužů je podpořena jejich lepšími řídičskými dovednostmi.

Delší doba (30minut až 1 hodina) znamená vyšší náklady na pohonné hmoty, opotřebení vozidla a časovou ztrátu a proto by měla být kompenzována vyššími výdělky, což v regionu nabízí především Škoda Auto a.s. v Kvasinách nebo velké firmy v Hradci Králové a jeho okolí.

Graf 31 Kolik času strávíte na cestě do práce/do školy?

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

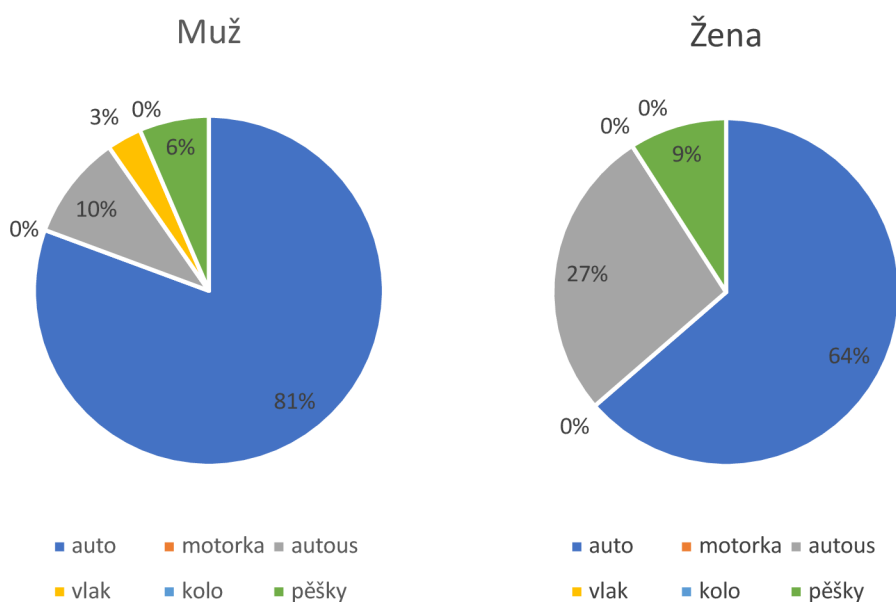
Použitý dopravní prostředek

- do zaměstnání/školy

Většina obou pohlaví (81 % mužů a 64 % žen) používá pro dopravu do zaměstnání či školy automobil. Všem částem obce se zatím vyhnul problém větších měst, kterým je nedostatek parkovacích míst. Rodinné domy zde mají na svých pozemcích garáže, přístřešky i volná stání, která mají dostatečnou kapacitu pro všechny členy rodiny. Tím se stává používání osobního automobilu komfortnější než v místech s hustým osídlením. Také ceny pohonných hmot ještě nedosáhly výše, při které by se řidiči museli používání svých vozidel vzdát.

Méně časově náročná a pravidelná pracovní doba žen jim více umožňuje využívat hromadné prostředky dopravy při cestě do práce a zpět. U studentů mladších 18 let je pak použití autobusů či vlaku zcela nevyhnutelné.

Graf 32 Jaký dopravní prostředek nejčastěji používáte při cestování do zaměstnání/do školy

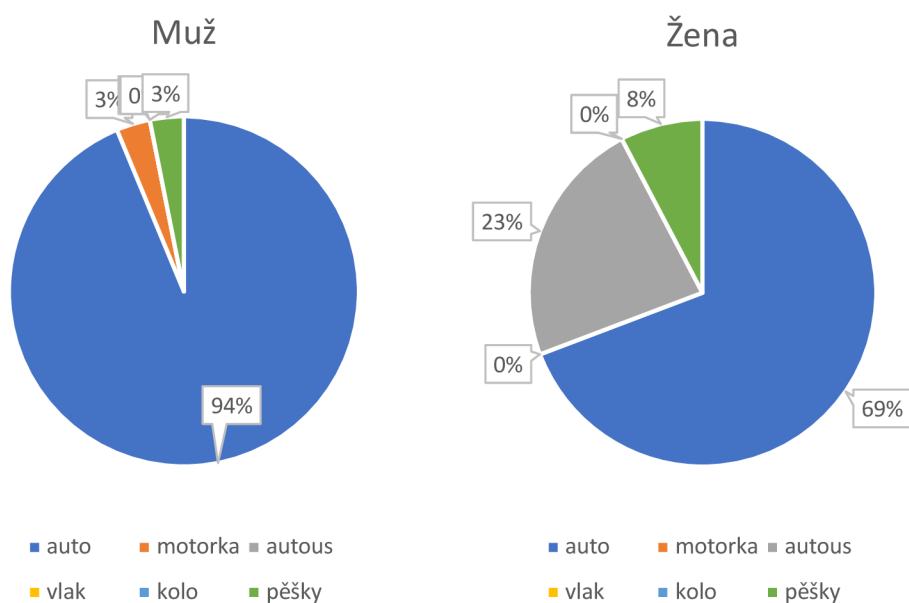
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

- na nákupy/za zábavou

Dotázaní z řad starší generace ve většině případů uvedli, že při svých cestách za nákupy kombinují osobní automobil a chůzi. Pro menší nákupy jim stačí kapacita dvou obchodů se smíšeným zbožím v částech Provodov a Šonov. I oni však minimálně jednou týdně využívají možnost nákupů v supermarketech a obchodních zónách v přílehlých městech. U mladší generace tento způsob nakupování pak zcela převažuje.

Návštěva kulturních akcí a jiných druhů zábavy použití automobilu vyžaduje. Malé procento mužů (3 %) uvedlo jako dopravní prostředek v tomto směru motocykl, což může považováno ale jen za sezónní záležitost.

Graf 33 Jaký dopravní prostředek nejčastěji používáte při cestování na nákupy/za zábavou

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

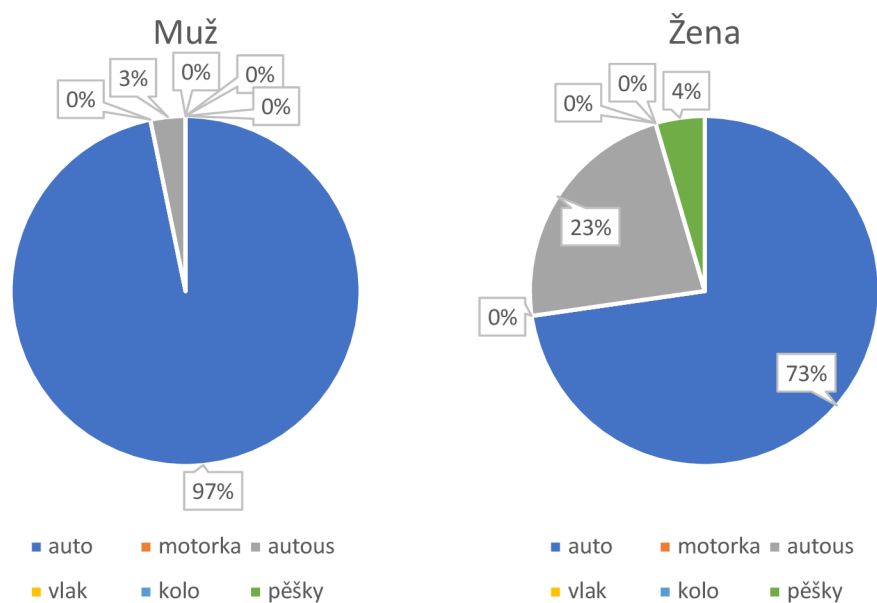
- na úřad/k lékaři

Obecní úřad, který sídlí v části Šonov umožňuje svým občanům vyřídit širokou škálu věcí, proto odpověď **pěšky** není tak neobvyklá. I tak ale musí za některými záležitostmi občané zajíždět do Nového Města nad Metují nebo Náchoda.

Jak už bylo uvedeno, v obci se nenachází žádná ordinace praktického lékaře či jiného specialisty. Za zdravotní péči je proto nutné dojíždět opět do okolních měst.

Díky zavedené veterinární ordinaci v části Provodov je pohodlně dostupná alespoň péče o domácí zvířata.

Graf 34 Jaký dopravní prostředek nejčastěji používáte při cestování na úřad/k lékaři

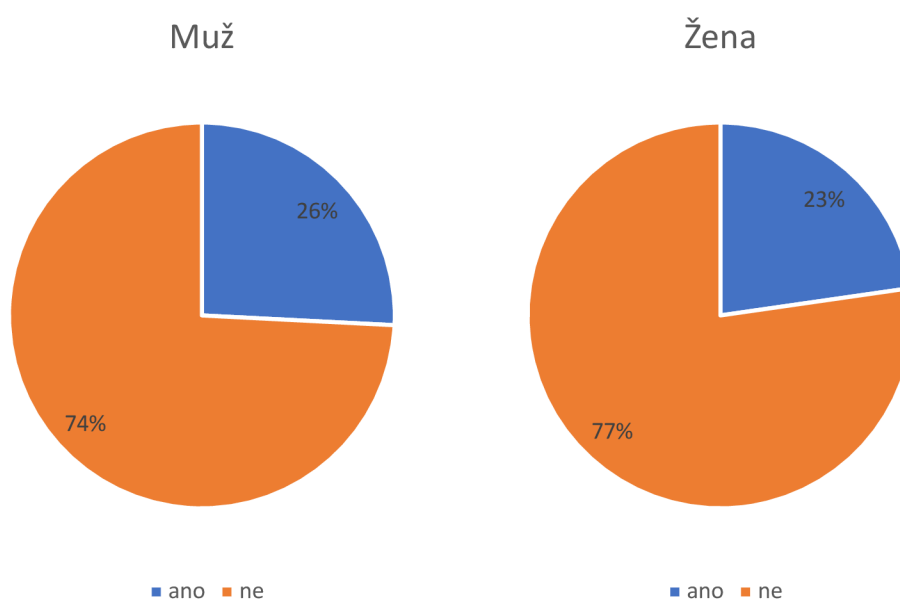

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Aktivní zapojení do života obce

Více než 70 % dotázaných uvedlo, že se do života obce aktivně nezapojuje. Pravidelně vysoká návštěvnost akcí v obci však ukazuje, že s pasivním zapojením zde problém není. I když se může zdát, že obec má vyšší počet obyvatel, skutečně aktivních lidí je v ní pár desítek. Jejich forma zapojení je v kulturní komisi obce, v členství v Orlu, v Sokole a ve SDH.

Graf 35 Zapojujete se aktivně do života obce?

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

5 Výsledky a diskuse

5.1 Výsledky a zhodnocení praktické části

Dotazníkové šetření probíhalo ve všech částech obce Provodov-Šonov v lednu a únoru 2023, tedy v době, která měla dostatečný časový odstup od covidových opatření a zastihlo respondenty s větší ochotou ke spolupráci. Možnost návštěvy domácností byla pomocníkem při vysvětlování a doplňování. Lze se domnívat, že data tímto způsobem získaná, odpovídají skutečnosti.

Není pochyb, že v obci převládá spokojenost s kvalitou života v otázkách bezpečnosti, klidu a čistoty prostředí. I přesto, že pracovních příležitostí v obci je minimum ve srovnání s minulým stoletím, obyvatelé jsou ochotní za práci dojíždět, a to jak muži, tak ženy. I když obec má omezené finanční prostředky na rozvoj kultury a tím pádem počet akcí není velký, občané je navštěvují a to vypovídá o dobře zvolených typech akcí.

Protože se v pozitivěch života v obci na nejvyšších pozicích neumístila občanská jednota a mezilidské vztahy, lze dedukovat, že to není jedním z hlavních důvodů, proč do obce přicházejí noví obyvatelé a ani proč v ní někteří zůstávají. Pokud v nových domcích na okraji vesnice nebydlí mladí lidé, kteří se zde narodili a mají zde rodiče, málokdy se jejich obyvatelé do života obce významněji zapojují. Ne jediným, ale výrazným pozitivem je přírůstek nových žáků v mateřské škole a základní škole.

Vzhledem k omezeným finančním možnostem se zřejmě nepodaří vybudovat nové obecní byty nebo malometrážní bydlení pro seniory. Obec by ale měla maximálně podporovat výstavbu nových bytů a domů na soukromých pozemcích a rekonstrukci stávajících objektů. Je na nejvyšší žádoucí udržet v obci fungující základní a mateřskou školu.

Dalším doporučením, vyplývajícím z dotazníkových odpovědí, je efektivní úsilí o ochranu přírody v okolí přehradní nádrže Rozkoš. I když malé kempy, které znečišťují okolí, jsou na jiných pozemcích než obecních, obec by měla iniciovat jednání se všemi stranami, kterých se to týká s cílem vytvořit v oblasti místo turisty lákající, ne odpuzující. Divoké rybaření nemůže být jediným způsobem využívání břehů této vodní plochy.

Další doporučení se týká dopravní obslužnosti. V části obce (Václavice) se nachází vlakové nádraží, kde se protínají vlakové spoje z několika směrů. Bylo by vhodné zde rozšířit parkovací plochy tak, aby železniční přepravu mohli využívat i lidé z dalších částí obce. Přístupové cesty tohoto vlakového nádraží totiž nejsou uzpůsobeny pro autobusy,

proto je osobní automobil jediným pohodlným dopravní prostředkem pro překonání 2- 3 kilometrové vzdálenosti z Provodova, Šonova a Klen.

Původní obyvatelé obce Provodov-Šonov stárnou, naštěstí se v minulých letech podařilo zastavět více ploch v okrajových částech obytnými domy, do kterých přišla nová populace. I když je oproti stávající populaci náročnější na své požadavky a chce si uchovat podobnou kvalitu života jakou měla ve městě, může její přítomnost přinést i spoustu námětů na rozvoj obce.

Klesající trend porodnosti se zřejmě nevyhne ani této obci, a proto nelze předpokládat, že by se zde začaly objevovat vícečlenné rodiny, jako to bylo v minulosti na vesnicích běžné.

V závěru lze konstatovat, že cíl této práce byl splněn a podařilo se získat dostatečný obraz kvality života v konkrétní obci. Na základě dotazníkového šetření a osobních rozhovorů lze říct, že se nejedná o obec stagnující. Investice do infrastruktury a pořádání kulturních akcí v posledních letech napovídají, že se obec rozvíjí a i když se nedá předpokládat větší nárůst obyvatel v příštím období, mělo by se jí podařit tento rozvoj minimálně udržet.

Na tomto místě je vhodné uvést, že původně zamýšlený způsob odevzdávání dotazníků do schránky na obecním úřadě byl z důvodu oprávněných připomínek zamítnut. Důvodem byla obava o zachování anonymity ze strany respondentů.

6 Závěr

Diplomová práce se zaměřila na analýzu a následné zhodnocení pracovních příležitostí a životních podmínek v obci Provodov-Šonov. Práce byla rozdělena do šesti kapitol. V první kapitole byly položeny základní otázky a nastíněn směr práce. Druhá zahrnuje cíle a metodiku. Třetí část definuje venkov a základní pojmy. Mapuje český venkov, přináší jeho stručnou historii i aktuální programy rozvoje. Čtvrtou kapitolou začíná praktická část, která se věnuje již konkrétní vybrané obci. Dotkne se její historie a přiblíží současnost. Zmapuje nabídku možností vzdělávání, společenského života a vybavení obce. V páté části jsou shrnuty a zhodnoceny konkrétní prvky kvality života v obci, které vycházejí z výsledků dotazníkového šetření.

Cílem této práce byl popis a analýza pracovních příležitostí a životních podmínek obyvatel obce Provodov-Šonov a nalezení hlavních důvodů pro stěhování na venkov. Dále by měla být posouzena infrastruktura této obce v Královéhradeckém kraji. I když zde koncem minulého století zaniklo Jednotné zemědělské družstvo Rozkoš, které bylo hlavní zaměstnavatelem v místě a poskytovalo obyvatelům obce nejen zaměstnání, ale i náplň pro část jejich volného času, většina lidí si našla novou práci a je zde minimální nezaměstnanost.

Ze sebraných dat jednoznačně vyplynulo, že většina obyvatel obce Provodov-Šonov je s kvalitou svého života spokojena, dokáže si najít práci a pozitiva bydlení jí zde pomáhají překonat negativa. Musíme mít ale stále na paměti, že se jedná o obec ve výhodné strategické poloze v blízkosti tří větších měst a přehradní nádrže Rozkoš. Je otázkou, zda by bylo podobného názoru i obyvatelstvo více izolovaných venkovských obcí v regionu, například v Broumovském výběžku.

Ukázalo se, že dobrá práce vedení obce a zastupitelů má velký dopad na kladné hodnocení života v obci ze strany obyvatel a jediným smysluplným doporučením pro ostatní. I když jsou jejich finanční prostředky omezené a neumožní výstavbu nových obecních bytů, měla by zde být maximální podpora budování bytů a domů na soukromých pozemcích i rekonstrukce stávajících objektů. Dále by neměli představitelé obce přehlížet k chátrání budov v majetku obce, ale měli by je aktivně nabízet k dalšímu využití. Každá nová služba a fungující firma, která nabídne v obci volná pracovní místa, bude přínosem.

Je pravdou, že venkovský styl života láká čím dál víc lidí? Jaké jsou hlavní přednosti tohoto životního stylu? Účastníci dotazníkového průzkumu shodně vyzdvihují klid. Má-li

to zůstat jedním z důvodů proč se lidé na venkov stěhují a na venkově zůstávají měla by se samospráva obcí zaměřit na jeho zachování. Zodpovědně přistupovat ke všem změnám územního plánu, pečlivě zvažovat pronájem budov v centru obce, bránit se všemu, co by zvýšilo hladinu hluku v obytných částech. S nárůstem alergických a jiných onemocnění ve společnosti se stává stále významnějším důvodem pro přestěhování na vesnici čistý vzduch. Ano, i když kvalita ovzduší v České republice jistě není špatná, koncentrace suspendovaných částic na venkově je nižší než ve městech. Obce by měly aktivně zprostředkovávat možnosti dotací na změnu vytápění.

Vedle nízké pořizovací ceny pozemků pro výstavbu domů, je dalším z důvodů, proč se na současnou vesnici stěhují mladé rodiny, ten, že chtějí pro své děti mateřské školy v klidném prostředí a v základních školách kolektiv žáků z místa bydliště. Představitelé obcí by na to měli myslet při svých jednáních týkajících se budoucnosti těchto vzdělávacích zařízení.

Posledním doporučením pro samosprávy obcí je účast ve svazcích obcí, což jim umožní realizovat projekty s ostatními obcemi, čím se jejich náklady na realizaci sníží.

I když kvůli dojíždění za nákupy, prací a kroužky dětí se může zdát život v malé obci finančně náročnější než ve městě, opak bývá pravdou. Není tu tolik příležitostí k nákupům, spousta produktů dodá vlastní zahrádka či ochotní sousedé.

Život na venkově je spojen i s negativy, jakými jsou často špatné dopravní spojení, malé pracovní příležitosti, absenci zdravotnických a sociálních služeb, ale i náročné mezilidské vztahy vyplývající ze ztráty anonymity. Naštěstí je stále víc lidí, kteří si uvědomují obrovské plus za jeho pozitivní vliv na duševní pohodu a zdraví.

I když se při sestavování dotazníku zdálo, že zahrnuje všechny důležité otázky, při zpracování výsledků se ukázalo, že by bylo vhodné do otázek zahrnout i dotazy týkající se chovu domácích zvířat a využití pozemků k pěstování ovoce a zeleniny, což bylo pro venkov minulých let tak typické.

7 Seznam použitých zdrojů

Seznam literatury

BĚLOHLÁVKOVÁ, Lucie. *Zachování venkova a možnosti jejich vývoje*. Plzeň. 2013. Bakalářská práce Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta právnická. Katedra veřejné správy

BINEK, Jan; SVOBODOVÁ, Hana a kol. *Synergie v rozvoji venkova-aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno: GaREP, spol. s r.o, 2009, ISBN 978-80-904308-0-8.

JÁNSKÝ, Zdeněk. *Provodov - Šonov, aneb, Jak se žilo pod Dobenínem*. Provodov - Šonov: Obecní úřad, 2003. ISBN 80-239-2142-8

HUDEČKOVÁ, LOŠŤÁK, ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha :Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. 193 s.

MAJEROVÁ, Věra et al. *Český venkov 2000 : Základní údaje*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2000. 150 s. ISBN 80-213-0915-6.

MAJEROVÁ, Věra, a kol. *Český venkov 2008, Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2009, ISBN 978-80-213-1911-0.

POSPĚCH, Pavel a kol. *Vynalézání venkova v ČR po roce 1989*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2014, ISBN 978-80-7325-353-0.

Rozvoj venkova v Královéhradeckém kraji v letech 2000 až 2006. Hradec Králové: Český statistický úřad, 2007. Souborné informace. ISBN 978-80-250-1633-6

Seznam internetových zdrojů

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Postavení venkova v krajích ČR [online]*. [cit. 2022-10-09]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/postaveni_venkova_v_krajich_cr

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Okres dle statistické klasifikace NUTS, LAU [online]*. [cit. 2022-01-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/rso/okres-dle-statisticke-klasifikace-nuts-lau>

Dobrovolný svazek obcí Kladská stezka: *Úvod [online]*. [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: <http://kladskastezka.cz>

DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ REGION NOVOMĚSTSKO: *OBCE REGIONU [online]*. [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: <http://www.novomestskonadmetuji.cz/index.php/obce-regionu>

DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ REGION NOVOMĚSTSKO: *STANOVY Dobrovolného svazku obcí Region „Novoměstsko“ dle §50 ods. 2 zákona č.128/2000 Sb. o*

- obcích [online]. 2004 [cit. 2022-03-12]. Dostupné z:*
http://www.novomestskonadmetuji.cz/images/dokumenty/stanovy_a_dodatek/stanovy_dso_rn.pdf
- DotaceEU.cz: Informace o fondech [online]. [cit. 2022-10-11]. Dostupné z:*
<https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/informace-o-fondech-eu>
- DotaceEU.cz: Místní akční skupina (MAS) [online]. [cit. 2022-11-03]. Dostupné z:*
[https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/m/místní-akční-skupina-\(mas\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/m/místní-akční-skupina-(mas))
- INFORMAČNÍ WEB ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ: NUTS [online]. 2020 [cit. 2022-03-12]. Dostupné z:*
<https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>
- INFORMAČNÍ WEB ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ: Obce [online]. 2020 [cit. 2022-03-12]. Dostupné z:*
<https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>
- Kurzy.cz: Provodov-Šonov, obec v okrese Náchod - Města a obce [online]. [cit. 2022-12-13]. Dostupné z:*
<https://www.kurzy.cz/obec/provodov-sonov/>
- Mikroregion „SVAZEK OBCÍ 1866“: Území svazku [online]. [cit. 2022-11-10]. Dostupné z:*
<https://www.svazekobci1866.cz/o-svazku/uzemi-svazku/>
- Místní akční skupina mezi Úpou a Metují: Místní akční plán rozvoje vzdělávání (MAPIII) [online]. [cit. 2022-11-03]. Dostupné z:*
<https://www.masmum.cz/map-7/co-je-to-map/>
- Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují: Místní akční plán rozvoje vzdělávání MAP III pro ORP Jaroměř [online]. [cit. 2022-12-13]. Dostupné z:*
<https://www.masmum.cz/map-7/map-orp-jaromer/>
- Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují: Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují se představuje [online]. [cit. 2022-12-09]. Dostupné z:*
<https://www.masmum.cz>
- Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují: Strategie na období 2021 – 2027 [online]. [cit. 2022-12-09]. Dostupné z:*
<https://www.masmum.cz/strategie-2021-2027/>
- Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují: Úvod [online]. [cit. 2022-12-09]. Dostupné z:*
<https://www.masmum.cz/mas-1/uvod/>
- Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s.: Kde působí MAS [online]. [cit. 2022-11-03]. Dostupné z:*
<https://www.nsmascr.cz/o-spolku/kde-pusobi-mas/>
- Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s.: O spolku [online]. [cit. 2022-11-03]. Dostupné z:*
<https://www.nsmascr.cz/o-spolku/>

Obec PROVODOV-ŠONOV [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://www.provodovsonov.cz>

Obec PROVODOV-ŠONOV: Hlavní rozvojové směry obce na období 2015 - 2025 [online]. 2016 [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: https://www.provodovsonov.cz/modules/file_storage/download.php?file=8a8b7d23%7C108&inline=1

Obec PROVODOV-ŠONOV: PLÁN AKCÍ kulturního výboru obce [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: https://www.provodovsonov.cz/evt_file.php?file=241

PERLÍN, Radim 2018. *Venkov, typologie venkovského prostoru* [online]. Praha: MV ČR [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf>

Regionální informační servis: Provodov-Šonov (okres Náchod) [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/574350-provodov-sonov>

Sociologická encyklopedie: Obec [online]. 2018 [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: [https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Obec_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Obec_(MSgS))

Sociologická encyklopedie: Sídllo [online]. 2017 [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/S%C3%ADdlo>

SPOLEK PRO OBNOVU VENKOVA ČESKÁ REPUBLIKA: O Spolku [online]. [cit. 2022-11-10]. Dostupné z: <https://www.spovcr.cz/o-nas-1/o-spolku/>

Státní zemědělský intervenční fond: PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007 - 2013 [online]. [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/program-rozvoje-venkova#>

Státní zemědělský intervenční fond: OSA I - ZLEPŠENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ [online]. [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/eafrd~osa1>

Státní zemědělský intervenční fond: OSA II - ZLEPŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A KRAJINY [online]. [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/eafrd~osa2>

Státní zemědělský intervenční fond: OSA III - KVALITA ŽIVOTA VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH A DIVERZIFIKACE HOSPODÁŘSTVÍ VENKOVA [online]. [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/eafrd~osa3>

Státní zemědělský intervenční fond: OSA IV - LEADER [online]. [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/eafrd~osa4>

Státní zemědělský intervenční fond: ZÁKLADNÍ INFORMACE [online]. [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/prv2014-zakladni_informace

VYBRANÉ KAPITOLY ZE SOCIOEKONOMICKÉ GEOGRAFIE ČESKÉ REPUBLIKY [online]. Masarykova univerzita, 2013 [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: https://geography.upol.cz/soubory/lide/szczyrba/GCR2/Skriptum_SE_CR.pdf

Seznam ostatních zdrojů

Truněčková, Zuzana, *Vlastní poznámky pracovnice obecního úřadu obce Provodov-Šonov*.
Šonov: 9. ledna 2023

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Mapa MAS v České republice	25
Obrázek 2 Znak obce Provodov-Šonov.....	28

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Rozdělení NUTS	18
Tabulka 2 Organizace a nabízející sociální služby	57

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Jaké je Vaše pohlaví?	44
Graf 2 Jaký je Váš věk?.....	45
Graf 3 Jaký je Váš rodinný stav?.....	46
Graf 4 Kolik členů je ve Vaší domácnosti?.....	47
Graf 5 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?.....	48
Graf 6 Jaké je Vaše zaměstnání?	49
Graf 7 Jste spokojený/spokojená se svým bydlením v obci?	50
Graf 8 Jak dlouho v obci žijete?	51
Graf 9 Zajímáte se o aktivitu místní samosprávy ve Vaší obci?	52
Graf 10 Myslíte si, že aktivita místní samosprávy pomáhá k rozvoji Vaší obce?	53
Graf 11 Pokládáte Vaši obec z hlediska budoucího vývoje za:	54
Graf 12 Posuďte jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Příležitosti k zaměstnání v obci a přilehlém okolí	55
Graf 13 Posuďte jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Dopravní spojení (do školy, do zaměstnání, nákupy...).....	56
Graf 14 Posuďte jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci - Sociální služby pro občany.....	58
Graf 15 Posuďte jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Možnosti společenského, kulturního a sportovního života.....	59
Graf 16 Posuďte jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Bezpečnost v obci	60

Graf 17 Posuďte jednotlivé faktory kvality žití ve Vaší obci – Kvalita žití (klid, přírodní prostředí)	61
Graf 18 Jaké jsou největší problémy ve Vaší obci?	62
Graf 19 Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější pozitiva života ve Vaší obci?	63
Graf 20 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Rozvoj místních tradic a zvyklostí	64
Graf 21 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Zdokonalení občanské vybavenosti (škola, obchody,...)	65
Graf 22 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Budování nového bydlení	66
Graf 23 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Zkvalitnění dopravní dostupnosti	67
Graf 24 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? – Vylepšení technické infrastruktury	68
Graf 25 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Pomoc podnikání	69
Graf 26 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Pracovní možnosti v obci a okolí	70
Graf 27 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Ochrana přírody a ekologie	71
Graf 28 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Turistika a cestovní ruch	72
Graf 29 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Výstavba/Rekonstrukce sportovních a kulturních zařízení	73
Graf 30 Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci? - Spojení obce s jinou obcí	74
Graf 31 Kolik času strávíte na cestě do práce/do školy?	75
Graf 32 Jaký dopravní prostředek nejčastěji používáte při cestování do zaměstnání/do školy	76
Graf 33 Jaký dopravní prostředek nejčastěji používáte při cestování na nákupy/za zábavou	77
Graf 34 Jaký dopravní prostředek nejčastěji používáte při cestování na úřad/k lékaři	78
Graf 35 Zapojujete se aktivně do života obce?	79

8.4 Seznam použitých zkratek

AEO	Agroenvironmentální opatření
a.s.	akciová společnost
ČCE	Českobratrská církev evangelická
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dobrovolný svazek
EARDF	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
EU	Evropská Unie
LAU	Místní samosprávné jednotky
LEADER	Propojení rozvojových aktivit a venkovské ekonomiky
LFA	Méně příznivé oblasti
MAP	Místní akční plán
MAS	Místní akční skupina
MAS MUM	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin České republiky
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
ORP	Obec s rozšířenou působností
PRV	Program rozvoje venkova
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SPOV	Spolek pro obnovu venkova
SPL	Strategický plán LEADER
SZP	Společné zemědělské politiky
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TJ	Tělocvičná jednota
ÚP	Úřad práce

z.s. zapsaný spolek
z.ú. zapsaný ústav

Přílohy

Příloha 1 Plán akcí.....	93
Příloha 2 Dotazníkové šetření	94

PLÁN AKCÍ

kulturního výboru obce

ve spolupráci s místními spolky a organizacemi

Provodov — Šonov — Václavice — Kleny — Šeřeč — Domkov

Zveme Vás na akce pořádané v roce 2023.

Leden

14.1. Myslivecký ples

Únor

12.2. Dětský karneval

25.2. Masopust

Březen

10. a 11.3. Zábavný večer pro ženy (MDŽ)

25.3. Sportovní šibřinky

Duben

1.4. Uklidíme Česko - uklidíme Dubno

18. – 22.4. Jarní bazar
a sbírka Diakonie Broumov

21.4. Den Země - Dubno

30.4. Čarodějnice

Květen

14.5. Vítání občánků

Pohádková cesta

Červen

10.6. Oslava 140 let SDH Šonov

16.6. - 18.6. Fara poetická

17.6. Sousedská veselice (dětský den)

Červenec

14.7. Provodovská proudnice
(hasičská soutěž)

24. - 28.7. Příměstský tábor
„Máme rádi zvířata“ - Dubno

Srpen

5.8. Dubenské řehtání - závody koní

7. - 11.8. Příměstský tábor

„Máme rádi zvířata“ - Dubno

13. - 20.8. Pobytový tábor „Western“ - Dubno

Září

2.9. Loučení s létem - Dubno

4.9. Vítání prvňáčků

23.9. Šonovská „20“
(turistický pochod)

Říjen

6.10. Setkání s důchodci

8.10. Vítání občánků

17. – 21.10. Podzimní bazar

a sbírka Diakonie Broumov

Listopad

4.11. Rozsvícení Dubno - stezka odvahy

10.11. Divadelní představení

24.11. Zpívání, rozsvícení vánočního stromu

Prosinec

3.12. Mikuláš

9.12. Vánoční koncert

22. a 23.12. Vánoční nadílka zvířatům - Dubno

23.12. Zpívání u jesliček

24.12. Půlnoční

30.12. Povánoční punč - Dubno

www.provodovsonov.cz | Obec Provodov - Šonov

Případná změna programu je vyhrazena.

Zdroj: Oficiální stránky obce Provodov-Šonov

Dotazníkové šetření – průzkum názorů na kvalitu života v obci

Vážený pane/Vážená paní,

Ráda bych Vás požádala o vyplnění anonymního dotazníku. Jmenuji se Michaela Kabelová a jsem studentka Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze. Ve své diplomové práci se zabývám životními podmínkami a pracovními příležitostmi ve vybrané obci. Dotazník Vám zabere méně jak 10 minut času. Odpovězte prosím podle Vašeho uvážení. Dotazník obsahuje celkem 18 otázek. Vybranou odpověď prosím zakroužkujte, vyplňte anebo zakřížkujte do příslušného pole. Výsledky dotazníkového šetření zpracuji a využiji pro účely své diplomové práce.

Velice Vám děkuji za čas věnovaný vyplnění dotazníku a přeji hezký den.

Bc. Michaela Kabelová

1) Jaké je Vaše pohlaví?

- a) Muž
- b) Žena

2) Jaký je Váš věk?

- a) 15-25 let
- b) 26-36 let
- c) 37-47 let
- d) 48-57 let
- e) 58-65 let
- f) 65 let a více

3) Jaký je Váš rodinný stav?

- a) Svobodný/svobodná
- b) Zemaný/vdaná
- c) Rozvedený/rozvedená
- d) Vdovec/vdova

4) Kolik členů je ve Vaší domácnosti?

- a) 1-2
- b) 3-4
- c) 5-6
- d) 7 a více

5) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) Neukončené základní vzdělání
- b) Základní vzdělání
- c) Středoškolské bez maturity
- d) Středoškolské s maturitou
- e) Středoškolské s vyučením
- f) Vysokoškolské

6) Jaké je Vaše zaměstnání? (zakroužkujte zaměstnání, které nejvíce odpovídá Vaši současné situaci):

- a) Student/studentka, učeň/učnice
- b) Podnikatel/podnikatelka
- c) Drobný živnostník
- d) Manuální pracovník (dělník)
- e) Zaměstnanec (v komerční oblasti)
- f) Zaměstnanec (příspěvková organizace nebo veřejná správa)
- g) Řídící pracovník
- h) Lékař, učitel, výzkumník atp.
- i) Žena v domácnosti nebo na mateřské dovolené
- j) Důchodce/důchodkyně včetně invalidních, ZTP
- k) Nezaměstnaný/nezaměstnaná
- l) Ostatní ekonomicky aktivní (upřesněte): _____

7) Jste spokojený/spokojená se svým bydlením v obci?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

8) Jak dlouho v obci žijete?

- a) Méně než 1 rok
- b) 1–5 let
- c) 6–10 let
- d) 11–15 let
- e) 15-20 let
- f) 20 let a více

9) Zajímáte se o aktivitu místní samosprávy ve Vaší obci?

- a) Ano
- b) Jen pokud se mě to týká
- c) Někdy
- d) Ne

10) Myslíte si, že aktivita místní samosprávy pomáhá k rozvoji Vaší obce?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

11) Pokládáte Vaši obec z hlediska budoucího vývoje za:

- a) Perspektivní
- b) Stagnující
- c) Zhoršující

12) Posuďte jednotlivé faktory kvality života ve Vaší obci:

	Výborné	Dobré	Dostatečné	Nedostatečné	Žádné
Příležitosti k zaměstnání v obci a přilehlém okolí					
Dopravní spojení (do školy, do zaměstnání, nákupy, ...)					
Sociální služby pro občany					
Možnosti společenského, kulturního a sportovního života					
Bezpečnost v obci					
Kvalita života (klid, přírodní prostředí)					

13) Jaké jsou největší problémy ve Vaší obci? Seřadte podle důležitosti od 1 do 8 (1-nejmenší problém, 8- největší problém)

Vybavenost obce	
Nedostatek financí obce	
Málo bytů a stavebních pozemků	
Dopravní dostupnost	
Nedostatek pracovních pozic v obci	
Špatná technická infrastruktura	
Nezájem občanů o dění ve vesnici	
Nedostatečná možnost kulturního, společenského a sportovního vyžití	

14) Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější pozitiva života ve Vaší obci? Seřadte podle důležitosti od 1 do 7 (1- nejmenší pozitivum, 7- největší pozitivum)

Mezilidské vztahy	
Tradice a zvyklosti obce	
Občanská jednota	
Poklidné a tiché bydlení	
Pocit bezpečí	
Krajina a životní prostředí	
Jiné (vypíšte):	

15) Jaká politika rozvoje obce by podle Vás mohla zlepšit kvalitu života ve Vaší obci?

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Rozvoj místních tradic a zvyklostí					
Zdokonalení občanské vybavenosti (škola, obchody, ...)					
Budování nového bydlení					
Zkvalitnění dopravní dostupnosti					
Vylepšení technické infrastruktury					
Pomoc podnikání					
Pracovní možnosti v obci a okolí					
Ochrana přírody a ekologie					
Turistika a cestovní ruch					
Výstavba/Rekonstrukce sportovních a kulturních zařízení					
Spojení obce s jinou obcí					

16) Kolik času strávíte na cestě do práce/do školy?

- Pracuji/studuji v místě bydliště
- Méně než 30 minut
- Méně než 1 hodina
- Více jak 1 hodina
- Jsem na mateřské dovolené
- Jsem v důchodu
- Jsem nezaměstnaný/nezaměstnaná

17) Jaký dopravní prostředek nejčastěji používáte při cestování ... :

	Automobil	Motocykl	Autobus	Vlak	Kolo	Pěšky
Do zaměstnání/do školy						
Na nákupy/za zábavou						
Na úřad/k lékaři						

18) Zapojujete se aktivně do života obce?

- Ne, jen využívám služby a aktivity, co obec nabízí
- Ano(vypíšte jak) _____

Ještě jednou Vám velmi děkuji za vyplnění dotazníku a přeji hezký den.